

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak štirtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoši sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katek“ in „Kakovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, čista št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, na dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inserati se sprejemajo do urede jutraj. — Na zaprte reklamacije so poštnine proste.

Vesele praznike!

Božič prihaja. Vlaki so prenapolnjeni, vozovi drdajo po cestah, hitri koraki hitijo potniki po stezicah, vse gre in hiti tje, kjer človek misli, da bo mogel preživeti vesele praznike. In kdor ne more tje, kamor ga vleče srce, pošlje vsaj svoje želje. Na tisoče in tisoče pisem in kartic prihaja v naše hiše in na njih so napisane ljubeznjive in gorke besede. Tudi mi moremo le tem potom ki vsem našim mnogoštevilnim prijateljem. Tukaj jim izrazimo srčne želje, ki jih položimo na kratko v dve besedi:

Vesele praznike!

Naš list — razširjen.

Za Božič naznanjamo naročnikom našega lista veselo vest. „Slov. Gospodar“ bo z novim letom izhajal še sicer v isti obliki, toda znatno razširjen. Prihodnje leto bo obsegala vsaka številka 10 strani. Dosedaj je imela vsaka številka redno le 8 strani, in samo, kadar so izšle „Gospodarske Novice“, 10 strani.

Napredujemo. Število naročnikov narašča, obenem pa tudi število inseratov ali naznanil. „Slovenski Gospodar“ je med vsemi slovenskimi tedniki glede inseratov na prvem mestu, ima jih največ. Samoumevno. Vsak se rad posluži lista, ki gre vsak teden v 10.000 izvodih med slovensko ljudstvo, kakor „Slov. Gospodar“.

S tem, da razširimo z novim letom list, nastanejo nam ogromni novi stroški. Toda naročnina ne bo zvišana, ampak ostane dosedanja. Upamo namreč, da bodo naši prijatelji vedeli upoštevati naš položaj, v katerega pridemo z razširjenjem lista, ter nam vsaj za delno odškodnino pridobijo veliko novih naročnikov. Ako bi se to ne zgodilo, bi bili prisiljeni, storiti v doglednem času zopet korak nazaj ter opustiti razširjenje. Poznamo razsodnost naših prijateljev in vemo, da se nam te možnosti ni treba bati.

Celjski in slogaški liberalci so že v teku tega tedna razvijali močno in obsežno agitacijo za svoja lista. Tudi prijatelji ptujskega nemškutarskega lista ne držijo križem svojih rok. V oči gled te dejstev tudi mi ne smemo mirovati. V vsako slovensko hišo je treba spraviti naš katoliško-narodni list. S tem smo dobili tudi najboljšega in vsrčnega agitatorja za splošno odobravanja načela naše ljudske stranke.

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

Bliskoma se je raznesla žalostna novica po okolici in zmiraj več ljudstva se zbira na pozorišču žalostnega dejanja. Vsa okolica je bila zbegana in prestrašena, kajti ta dogodek je bil v tem hipu nekaj nezaslišanega; niti najstarejših ljudi nikdo ni pomnil, da bi bil kedaj tukaj ubit kak človek. — Može se vprašujoč spogledujejo, ženske tarnajo in jokajo, najbolj je bila med njimi obupana Jerica, ki jo kar s silo odvedejo v hišo, da se ne priglodi nič hujega. Med tem dospe na kraj nesreče orožnik, ki odredi, naj se vse, kakor se je našlo, pusti v miru, dokler od sodnije ne dospe komisija, katero je takoj o slučaju obvestil.

Za nekaj ur, kateri čas je uporabil orožnik v to, da je poizvedoval po vzrokih zločina, se pripelje od sodnije na lice mesta več gospodov, med njimi zdravnik, ki mrliča takoj natanko preišče; javi, da je črepija na glavi prebita, kar se je zgodilo vsled močnega udarca iz zasede. V bližini grma je bil najden močan hrastov kol, ki je bil izdrt iz bližnjega plota. V žepu njegove suknje najdejo zgoraj omenjeno usodepolno pismo, vsled česar je ljudstvo pri priči zaznamovalo Pietra kot ubijalca. Bil je takoj aretiran,

Prijatelji in somišljeniki! Ne pustite nas na cedilu, ko nameravamo storiti zopet velik korak naprej. Mi se nismo ustrašili novih stroškov, ne ustrašite se torej tudi dela za pridobitev novih naročnikov. Mi razširimo list, vi nam pomagajte razširiti število naročnikov.

Vedno naprej!

Državni zbor.

Poslanska zbornica je izvršila svojo glavno nalogo, namreč, da je sprejela začasni proračun in tako omogočila nadaljno delovanje državnega stroja. Slovenci in Hrvatje so nasprotniki sedanje vlade, zato tudi niso glasovali za šestmesečni proračun, kakor ga je hotela vlada. Le en slovenski poslanec je naredil izjemo, namreč liberalni zastopnik bele Ljubljane, dr. Ravnihar. Štajerski in kranjski liberalni listi so že davno pred glasovanjem o proračunu udarjali po naših poslancih, češ, so se že prodali, so že v vladnem taboru, kljub vsem krivicam, ki se goče Slovence, bodo glasovali za vladni proračun. Toda prišel je dan glasovanja, zadnji petek dne 15. decembra, in kaj se je zgodilo? Liberalni poslanec dr. Ravnihar je glasoval za vlado, koje prej listi niso mogli dovolj črno naslikati, ko so še mislili, ba bodo naši poslanci za vlado, a naši poslanci so oddali svoje glasove proti vladi. Ne vemo, ali si bodo upali liberalni listi sedaj pripoznati resnico, kako se je glasovalo, ali ne. Pri njihovem lopovstvu je vse mogoče, tudi da utajijo glasovanje svojih poslancev. Ni kmalu kje na svetu stranke, ki bi padla tako globoko, kakor slovenska liberalna stranka. Hinavščina in lažnjivost sta njeni glavni in edino jasni lastnosti. Sreča je zares za slovenski narod, da nima na Dunaju samo liberalnih Slovencev, kajti ti bi potem lahko uganjali v politiki največje lopovščine, a njih listi bi doma lagali volilcem, da delajo poslanci v njihovem smislu.

Glasovanje dr. Ravniharja za vlado je tem bolj osupnilo, ker so se liberalni uradniki, in v tem slučaju z njimi tudi vse slovensko ljudstvo, bridko pritoževali proti ponemčevanju justičnega ministra dr. Hohenburgerja. Vkljub temu je sedaj dr. Ravnihar glasoval tudi za Hohenburgerja, in s tem odobril vse krivice, ki se goče našemu narodu pod tem ministrom. Liberalni uradniki pa naj iščejo sedaj svoje zavetje pri dr. Ravniharju in naj pustijo naše poslance pri miru, kajti dr. Ravnihar glasuje za vlado in je torej tudi odgovoren za njena dejanja. Kdor je pošten, bo pustil sedaj padati vse batine po liberalnem poslancu, in ne po naših.

V proračunski razpravi so govorili izmed Slovencev in Hrvatov dr. Verstovšek, dr. Šusteršič, dr. Korošec in dr. Laginja.

a že po prvem zaslišanju zopet oproščen, ker mu niso mogli ničesar dokazati. Za tisti čas, ko se je po izpovedbi Jerice mogel zgoditi zločin, je lahko s pričami dokazal, da je bil doma. Truplo Ivanovo je bilo prepeljano v ondotno mrtvašnico, kjer je bilo še natančneje preiskano.

Tužno so drugi dan naznanjali zvonovi obeh cerkva prežalostno smrt. Naslednje jutro pa se zbere ogromna množica ljudstva, da se udeleži nenavadnega pogreba. Marsikatera solza se je utrla raz oči pričujočih, ko so na tujem pokopališču polagali telesne ostanke zadnjega nesrečnega potomca Dolinarjev v črni grob. Sestra Marica, kot edini dedič umrlega, ni hotela posestva in hiše žalostnega spomina obdržati, zato je vse prodala. Posestvo je kupil meščan in ondi je meščanska „pušča“ do današnjega dne.

VIII. Zvesta do smrti.

Bila je pozna jesen. Raz drevje je padal list za listom; ovenele so že zdavna poslednje cvetlice v naravi. Venela in bledela pa je tudi ena izmed najlepših rož Pesniške doline, Jerica Zemljčeva. Po žalostni, pretresljivi smrti Ivanovi, bila je nje rahločuteča duša zlomljena. Marsikoga je zaboletlo pri srcu, videč to nesrečno bitje tako potro. Nekaj časa je neprestano jokala in tožila ter se ni dala potolažiti. A potem ni več jokala; nje oko ni imelo več solza, nje ustnice niso več tožile, le nje globoko ranjena duša je zdajpazdaj bolešno zajecala in zopet umolknila. Vsem, ki so poznali blago dekle, se je v srce usmilila. „Izjokala se bo in zopet bo dobro“, govorila

Dr. Verstovšek je skozi štiri ure razlagal zbornici, kako se dela pod Hohenburgerjem pri sodnijah na slovenski zemlji. Nemški poslanci so besneli pri njegovih besedah, s katerimi je ožigosal žalostne naše sodnijske razmere. Slišimo, da misli izdati gosp. poslanec svoj govor v posebni knjižici. Na vsak način bomo še nekatere zanimive odlomke iz tega govora priobčili.

Poslanec dr. Korošec je najprej govoril o oboroževanju Italije proti Avstriji ter potem bičal gospodarsko zanemarjanje slovenskih dežel. Niti letos, ko je toča in suša tako hudo gospodarila po naših krajih, nam ne prihiči vlada na pomoč. Svote, ki jih predlagajo naši poslanci in okrajna glavarstva za podporo, se pri namestništvu in v ministrstvih neusmiljeno črtajo. Glad trka na vrata našega prebivalstva, a vlada nima srca za ubogo slovensko ljudstvo. Zato predlaga dr. Korošec 3 milijone za podporo ubožnega ljudstva.

Nadalje razlaga govornik, kako so se vse stranke v draginjskem odseku izrekle za to, da se podpira živinoreja. Toda ko je predlagal govornik za povzdigo živinoreje v proračunskem odseku 12 milijonov, se je izrekle večina proti. Samo s papirnatimi sklepi pa se živinoreja ne more podpirati. Tudi socialni demokratje so se izrekli v odseku proti. Tako se ne dela za kmeta in njegovo živinorejo. Kdor pravi, da se mora povzdigniti živinoreja, a ne dovoli v to denarja, je politični slepar in izdajica kmeta. Govornik predlaga 12 milijonov za sprejem.

Pri glasovanju se je sprejel soglasno predlog dr. Korošca za 3milijonsko podporo, a odklonil se je predlog za 12 milijonov. Proti so glasovali tudi socialni demokratje in slovenski liberalci dr. Ravnihar. In vendar se oboji, socialni demokratje in liberalci, tako radi hvalijo, da so prijatelji kmeta. Obenem te stranke tudi lahko vprašamo, kako si mislijo odpraviti draginjo mesa, ako nič ne dovolijo, da se avstrijska živinoreja povzdigne? Za naše kmete bo dobro, ako si to glasovanje za dolgo časa zapomnijo.

Še eno zanimivo glasovanje se je izvršilo zadnji petek. Socialni demokratje, nemškutarski poslanci in slovenski liberalci so glasovali za to, naj se predloži zbornici kmalu predlog o ločitvi zakona. Zdaj pa se samo spominjamo, kako so slovenski liberalci ob času volitev zatrdjevali, da niso za ločitev zakona. Govorijo drugače in delajo zopet drugače. Taki stranki ne more noben človek več zaupati.

V uradniškem odseku pa se vrši med tem posvetovanje o uradniških predlogih. Stavijo se take zahteve, kakor bi bila država edino-le za urednike na svetu. Slovenski zastopniki v tem odseku, dr. Verstovšek, Gostinčar in Jarc so že ponovno izjavili, da

so med seboj ženice, ko so se menile o njej. „Škoda bi bilo vrlega dekleta“, menili so se može. „Kadar pride drugi, ki ji boče po godu, pozabila bo Ivana“, pomenkovale so se ob večerih pri studencu dekleta, in marsikateri fant je skušal z lepimi besedami potolažiti in razvedriti otožno dekle. Toda ona se ni zmečila za nikogar; razun z domačimi, ni občevala z nikomur, kakor le edino s svojo najzvestejšo prijateljico Miciko Pernatovo. Le njej je zaupala svojo bol, le njej je čisto odkrivala neizmerno gorje svoje duše, ko ste ob nedeljah popoldne presedali po cele ure v izbici, ali pa v senčnici na vrtu. Sicer pa je bila najraje sama, in le v cerkvi je iskala tolažbe svojemu potrtemu srcu. Nje nekdanj tako rožnata lica, so obledela in vse njeno telo je silno shruščalo. — „Ne vem, kaj bo z našo Jerico“, je rekla večkrat mati proti očetu, „resno se že bojim za njeno zdravje“. — „Veš, hudo jo je zadelo, kajti lahko bi bila srečna, saj je bil Ivan res blag človek, a kaj se hoče“, rekel je oče. „Sčasoma se že pomiri.“ Nastopila je zopet zima; Jerico je od časa do časa mučil hud, suhi kašelj; nje telesne moči so očitvidno ginevale od dne do dne. — „Jerica, tebi ni dobro“, meni oče, „treba bo k zdravniku“. In pelje jo nekega dne v meso k slovečemu zdravniku. Ko jo le-ta preišče, zjasni se njegov, sicer tako prijazni obraz; zapiše neko zdravilo in zapove, naj se natančno ravna po navodilu, „kajti“ — pri tem pomenljivo pogleda očeta — „sicer Vam dekle nevarno zbolji“, ter ju odšlavi.

[Konec prihodnj.]

Današnji številki je priložena „Božična priloga“.

ne morejo odobravati takega postopanja in da njih klub ne bo rekel k vsemu amen.

V proračunskem odseku se sedaj razpravlja o samostojnih italijanskih pravoslavnih stolicah. Govorniki govorijo na dolgo, da se še niti glavna razprava ni končala. Prava bitka se pa začne še-le v podrobni razpravi.

Politični ogled.

Dne 15. decembra: V državnem zboru se nadaljuje razprava o proračunu. — Za predsednika avstrijske delegacije bo baje izvoljen koroški poslanec Dobernig. — Pri današnjih volitvah na Hrvatskem je delala vlada s silnim pritiskom, kljub temu so zmagale v večini okraj hrvatske domoljubne stranke. — Listi poročajo, da bo te dni Kitajska proglašena za republiko.

Dne 16. decembra: Vsenemški poslanec Malik je v državnem zboru vložil predlog za razdružitev sv. zakona, ki pa je bil odklonjen. — Pri volitvah na Hrvatskem je dala mažarska vlada pozapreti volilce, ki niso hoteli voliti njene kandidate. — Prehivalci Krete si želijo priti pod grškega kralja. Odposlanci ljudstva so hoteli iti h kralju, a neka francoska ladja jim to ni dopustila.

Dne 17. decembra: Češki deželni zbor bo sklican po novem letu na dvatredensko zasedanje. — Ker so pri volitvah dne 15. in 16. decembra mažaronski kandidati večinoma propadli, bo novi sabor baje po volitvah takoj zopet razpuščen. — V Zagrebu je umrl voditelj stranke prava, dr. Jos. Frank. — Angleški minister lord George je bil na nekem ženskem shodu napaden in občutno ranjen.

Dne 18. decembra: V proračunskem odseku je stavil poljski posl. Rosner predlog, naj se italijansko vseučilišče napravi v Krakovu v Galiciji. — Med Čehi in Nemci se vrše zopet pravna pogajanja. — Današnje volitve na Hrvatskem so bile zopet enake prejšnjim. Vkljub vsemu pritisku imajo opozicijske stranke veliko večino mandatov. — Kitajske cesarske čete so dosegle neko večjo zmago nad vstaši.

Dne 19. decembra: Cesar je zopet malo obolel. — V državnem zboru se razpravlja o novih davčnih predlogih. — Za leto 1912 bo zahtevala vlada povišanje števila vojaških novincev za 30.000. — V ogrskem državnem zboru obstruira manjšina brambne predloge. — Perzija je odklonila ruske zahteve. Rusija pošilja novo vojaštvo v Perzijo. — Vstaja na Kitajskem se nadaljuje.

Razne novice.

* **Slov. Straža.** Splošna sodba je, da so letošnje božične in novoletne razglednice Slov. Straže najlepše, kar jih je dozdaj izšlo pri nas. Razglednice so res umetniško delo. Zato pa sezite vsi po njih. Vsak vaš prijatelj in znanec bo vesel, ako mu pošljete za Božič in Novo leto te krasne razglednice. Naročajo se v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani. Gospodje trgovci dobe znaten popust.

* **„Slov. Gospodar“** — razširjen. Kakor že naznanjamo v uvodnem članku, bo izhajal naš list z novim letom v obsegu 10 strani. Lep napredek! Agitirajmo za list, da dobi zopet lepo število novih naročnikov! Liberalno časopisje ima zabeležiti le to spremembo, da se preseli „Sloga“ v liberalno celjsko tiskarno, kamor je že dolgo spadala. Proč z liberalnimi listi, v naše hiše naj zahaja le katoliško časopisje.

* **Naše prireditve.** Zadnje nedeljo se je vršila zopet cela vrsta dobro uspešnih prireditev naše stranke in naših organizacij. Na Muti je na političnem shodu govoril poslanec dr. Verstovšek, v St. Jurju ob južni železnici poslanec Pišek, dr. Leskovar in Žebot; v St. Petru v Savinjski dolini je na obnem zboru Savinjskega okrožja Z. S. D. govoril dr. Hohnjec, pri veliki Nedelji je bil združni shod, govoril nadrevizor Pušenjak; v Hočah je zborovalo Bralno društvo, predaval je profesor dr. Krvačič; na obnem zboru podružnice Slov. Straže pri Sv. Magdaleni v Mariboru je govoril urednik Kemperle. Pretečena nedelja je bila takorekoč uvod za naše podrobne zimsko delo.

* **Poslanca Malika,** zastopnika naših štajerčancev, je državni zbor izročil sodnji. Toži ga ptujski Ornig.

* **Nova železnica Weiz—Birkfeld.** Naš prijatelj nam poroča iz Weiza na Srednjem Štajerskem: Spominjam se še dobro, ko se je začelo tukaj govoriti pred nekaj leti, da se bode gradila nova železnica iz Weiza v Birkfeld. Dne 14. decembra pa je že začel vlak prvič redno voziti. Kedaj pa bomo mi Slovenci dočakali, da pelje prvi vlak skozi krasne Slovenske gorice, ko se že vendar mnogo več let govori in piše o novi železnici, ki bi bila pač veliko bolj potrebna, kakor ta nova železnica. Tukaj se zopet vidi, kako v Gradcu vselej Nemcem prej ugodijo, kakor pa nam Slovencem.

* **Za ločitev zakona** je torej v državnem zboru glasoval zastopnik slovenskih liberalcev, nadalje zastopniki naših nemškutarjev, Malik, Wastian, Marckhl ter vsi socialni demokratje. Slovensko katoliško ljudstvo si naj vtisne te stranke v večni spomin!

* **Uspehi svobodne šole.** Dočim je v Nemčiji, kjer so verske šole, padlo število analfabetov od 0'096

na 0'015 odstotkov, je na Francoskem, kjer ima svobodna šola ves pouk v rokah, prav nasprotno. Na Francoskem se je v zadnjih treh letih število vojaških novincev, ki ne znajo ne brati ne pisati, pomnožilo za okroglo 3000. Med 247.028 vojaškimi novinci leta 1909. je bilo 14.225 popolnih analfabetov, poleg tega pa jih je znalo 4290 samo brati, pisati pa ne.

* **Liberalna stranka** je že sklenila s štajerskimi Nemci in nemškutarji premirje. Kaj je za to dobila, se še ne ve. Ljudstvo ni dobilo ničesar, to vemo, zaradi tega ljudstvo tudi ne more odobravati postopanja liberalcev, ki so se sedaj z ozirom na svojo strankarsko korist glede obstrukcije v deželnem zboru postavili na nemško stran in se zadnji teden izrekli proti obstrukciji. Vsaj nekaj je pokazala liberalna stranka s tem sklepom, namreč da ni več slovenska stranka in da odobrava zapostavljanje slovenskega ljudstva od strani Nemcev. Grdo je za stranko, ki izgubi, predno se je izbojeval boj, korajžo, in vrže puško v koruzo. Sedaj lahko dr. Kukovec in Linhart skupno hodita na shode, kajti med njima ni več nasprotja.

* **Učitelje** lovi „Narodni List“. Velika ljubezen liberalcev do povišanja učiteljskih plač je le izraz hvalečnosti do nekdanjih strastnih liberalnih agitatorjev, in obenem prošnja, naj bi te oprode svobodne misli ostali tudi v bodoče zvesti Narodni stranki ter ji, kakor to povdarja zadnji „Narodni List“, pomagali pri volitvah. Ko bi ne bili liberalci tako neumni, kakor so v resnici, bi morali uvideti, da je način, kako se potegujejo za učiteljske plače, skrajno neroden ter učiteljstvu naravnost škodljiv. Iz te gonje mora namreč dobiti ljudstvo utis, da se gre za medsebojno podporo liberalnih bratcev na stroške kmečkega ljudstva. In najsi tudi ošabni liberalci v svojem sovražstvu do kmečkega ljudstva naglašajo, da klerikalni deželnozborski volilci na Spodnjem Štajerskem plačajo v primeri z nemškim delom dežele in z liberalnimi slovenskimi davkoplačevalci manjši del deželnih dolkad; resnica je in ostane, da je ogromna večina spodnještajerskega slovenskega ljudstva v krščanskem taboru in da je naš kmet dandanašnji v tako slabem gospodarskem položaju, da ne more kar tako sebi sovražnim liberalcem na ljubo plačati še večje davke. To mora vendar uvideti vsak, količkaj razumen človek. Liberalci tega ne bodo nikdar razumeli, ker nimajo srca za ljudstvo. Z njimi se tudi ne moremo prerekati. Toda učiteljstvo svarimo, naj se ne postavlja več v nasprotje z našim krščanskim ljudstvom, in naj ne bo tako kratkovidno, da bi se zateklo v obrambo pri ljudstvu obsovaženih liberalcev.

* **Obstrukcija** se naj opusti, tako so sklenili štajerski slovenski liberalci. To je ravno tako, kakor če bi n. pr. Abesinci sklenili, naj se konča italijansko-turška vojska v Tripolisu, katere se Abesinci ne udeležujejo. Tudi slovenski liberalci niso nikdar delali obstrukcije, zato pa tudi nimajo ne pravice ne moči skleniti, naj se konča. Ta sklep kaže torej liberalce v vsi svoji smešnosti in obenem tudi v vsi svoji protinarodnosti. Slovenski narod naj bi se po liberalnem mnenju brezpogojno udal ter dalje hlapčeval nemškim krivičnikom. In če se liberalci pri svojem sklepu sklicujejo na to, da so neposredni razlogi za obstrukcijo odstranjeni in da bo predložila vlada nevtralen program za delovanje v deželnem zboru, jih vprašamo, ali ne vedo, da je Wastian na učiteljskem zborovanju v Mariboru izjavil, da je njegov predlog za nemško-liberalno dvetretjinsko večino v deželnem šolskem svetu samo odložen, pa ne popolnoma umaknjen, da se torej poljubno zopet vložijo? In nadalje vprašamo liberalce, kakšen je tisti nevtralni gospodarski program vlade? Štajerska dežela ima že sedaj letnega primanjkljaja 4 milijone, in ta primanjkljaj se bo povišal na 6 in celo 8 milijonov. Zato bo treba jako znatno povišati davke in delati nove dolgove. Ali bo ta nevtralni gospodarski program vseboval tudi višje deželne davke? Vsega tega liberalni modrijani ne vedo in kljub temu so sklenili, naj bo konec obstrukcije. Edino dobro pri celi stvari je to, da v našem narodu liberalci nimajo nič govoriti.

* **Volitve na Hrvaškem.** Dne 15., 16. in 19. decembra so se vršile saborske volitve na Hrvaškem. Že dosedaj nam je bilo znano, kako dela mažaronška vlada volitve. A letošnje volitve so glede vladne sile prekašale vse volitve prejšnjih let. Vojaštvo, žandarmerija in policija je zapirala volilce in protivladne kandidate. A vsa sila vladi ni pripomogla do zmage. Vladni mažaroni so dobili komaj 21 mandatov, dočim je pravaška stranka, ki je naši Slov. Ljudski stranki najbližja, zmagala s 27 kandidati; koalicija ima 24, Radičeva kmečka stranka 8, Nemci 1 in srbski radikali 3 poslance. Potrebni so še 6 ožjih volitev. Na bana Tomašiča so torej splavale po vodi in kljub vsemu silnemu mažaronškemu pritisku so zmagale hrvatske domoljubne stranke.

* **Kmetijska družba** za Štajersko ima svoj letni občni zbor dne 27. in 28. marca 1912 v Gradcu.

Mariborski okraj.

m Maribor. V petek, dne 15. decembra je bila pred mariborskimi porotniki obsojena k smrti na vislicah 39letna Julijana Kmetič, posestnica v Razvanju, radi umora svojega moža. Dne 26. avgusta t. l. je natrosila svojemu možu Leopoldu Kmetiču v jed strupa, ter mu je naslednji dan dala še posebej nek strupeni prašek. Mož je vsled zastrupljenja dne 1. septembra umrl. Obsojena Kmetič je zelo prepirljiva ženska ter je vedno iskala, kako bi se s svo-

jim možem prepirala. Svoje dejanje je priznala. — 20letni hlapec Ignac Farkaš iz Hvaletine, ki je dne 1. novembra t. l. pri Sv. Andražu zabodel mizarja Alojzija Hojsa, je bil obsojen dne 14. decembra na 4 leta težke in poostrene ječe.

m Maribor. Katoliško mojstersko društvo je slavilo pretečeno nedeljo svojo desetletnico. Slovesnost se je zelo lepo izvršila. V društvu je združeno častno število katoliških mojstrov. Društveni predsednik je vlč. g. dr. Feuš, načelnik pa g. Jurij Štern.

m Iz mariborske okolice. Letos imamo res krasno zimo. Mestoma cveto še šibkovi in druge rože, in ljudje lahko še zmirom opravljajo zunanja dela. Nekateri pravijo, če bomo hoteli imeti sneg, da bomo morali pisati na Koroško po njega, in mariborski pivovarnarji na Rusko po led. Bo pa že vse boljše prišlo. Za ptujskega „Štajerca“ je tudi še zdaj lepa zima, saj po novem letu ga bo začelo mraziti. Kajti tu okoli Maribora mu jih boče veliko pokazalo hrbet, ker so prišli ljudje že k pameti ter se bodo obrnili na boljše časnike, ki jih imamo dovolj. Jih že dosti reče, da takšnih neslanih šal in lumparij, kot jih pri naša „Štajerc“, več ne pogledajo, še manje pa bero. Saj drugega ne zna pisati, kot samo golo laž. V Mariboru ga ima nekaj trgovcev, ki ga ponujajo viničarjem in vsiljujejo, ljudje pa se ga branijo. Slišal sem že reči: Pa ga bom imel za stranišče; imam že tako „Slovenskega Gospodarja“ v žepu, mi je zatrjeval, rajši tistega berem, kot pa tega smrdljivega kljukca, v katerem drugega ne najdem, ko samo obrekovanje. — Najbolj so mu obličali v želodec duhovniki in naši slovenski poslanci. Boljše bi mu bilo, da bi pogledal na svoje, po „Štajercu“ in šnopsu zbegano ljudstvo, da bi jih bolj podučil, da se ne bi takšni dogodki godili, kakor se dogajajo okrog Ptuj. V tem je pa „Štajerc“ gluh in slep. So sami njegovi pristasi, kateri že vsi tožijo, kako daleč sta jih „Štajerc“ in šnops pripeljala. Gospod urednik, jaz imam dosti gradiva, kadar mi bo zopet čas dopuščati, pa bom iztresel iz svoje popotne torbe, ki je dosti v njej, in še stara krtača poleg.

m Maribor. Na zadnjem tukajšnjem živinskem sejmu so cene goveji živini zelo občutno padle. Prignalo se je do 800 glav. Dasi ravno je bilo mnogo kupcev, vendar promet ni bil posebno živahen. Mesarji, ki še vedno vstrajajo pri visokih cenah mesa, so plačevali najslabše. Cene so bile za pitane vole 76 do 80 K, 100 kg žive teže. Kje so neki sedaj socialni demokratje, da ne kričijo nad mesarji, ki so edini krivi draginje mesa?

m Pesnica. Dolgotrajni boj, je končan z našo popolno zmago. Zne 17. decembra je bil za župana naše občine izvoljen vrl narodnjak, odlični naš pristav, veleposestnik g. Leopold Supanič. Svetovalci so tudi vsi trije naši: gg. Franc Sekol, Janez Tuš in Alojzij Herič. Vsi rekurzi, katere je tako vneto koval pesniški Hohnik, vsi podplati, katere je raztrgal Lojzek in drugi posilipemški agitatorji, niso nič pomagali. Pesnica je naša, ima vrlega slovenskega župana! Živio! Živio!

m St. Ilj v Slov. gor. Rumunec na dučitelj Sadu dela za prenapolnjenje naše nemške šole. Kar si ta človek že dovoli, to presega vse meje. Slovenskih otrok slovenskih starišev, ki so se zdaj preselili v naše kraje, ne sprejme v slovensko šolo, ampak jih pošilja v nemško šolo. Ubogi otroci morajo tu sedeti v razredu, čeravno nobene nemške besede ne razumejo. To so več kot kitajske razmere. Zakaj je krajni šolski svet v slovenskih rokah? Saduja bomo morali naznaniti na deželni šolski svet, saj vzrokov je itak mnogo.

m St. Ilj v Slov. gor. Naši Slovenci kaj radi podpirajo naše posilince in lutrovec. Slovenec je pač predober in ravna čisto drugače ko Nemci; zato pa tudi dobi v zahvalo včasih par po hrbtu in po glavi, kakor n. pr. dne 8. septembra 1910 ob priliki blagoslovljenja Slovenskega Doma. Nov krčmar v Südmarkhofu se grozno trudi, da bi tudi Slovenci hodili k njemu. Slovenci pa imajo v St. Ilju itak svoje gostilne, kjer so dobro postreženi. V Niederwaldu bo s 1. januarjem 1912 otvoril gostilno Karl Scholl iz Nemškega. On je lutrovec in je tudi lutrovsko oženjen. Gostilna, pravi sam, bo za Švabe in posilince.

m St. Ilj v Slov. gor. Naša dekleta se prav pridno gibljejo. Pretečeno nedeljo, dne 17. decembra, so nam priredile lepo igro „Na Marijinem srcu“. Igrole so vse brez izjeme zelo lepo in dovršeno. Dasi ravno so bila naša hribovska pota zelo blatna, vendar je bila udeležba povoljna. Igra se bo v kratkem ponovila. Obljubilo so, da nas takrat obiščejo dekleta iz Svečine, Jarenine in St. Jakoba.

m Dobrovec. V soboto, dne 9. t. m. ponoči je za vedno zaspal po kratki bolezni blagi starček, 84letni Jožef Čander. Kot mnogoletni župan in šolski ogleda dobrovske šole, si je stekel za občino in šolo velike zasluge, ker si je po njegovem prizadevanju ustanovila šola na Dobrovcih. Bil je svojim otrokom dober oče, sovaščanom pa v vsakem oziru vzgleden mož. Kakor Slovenec stare korenine, je bil vedno na svojem mestu. Ni se zbal zamere, pri vsaki volitvi smo ga videli kot prvega v naših vrstah. — „Kakoršno življenje, takšna smrt.“ Ta pregovor se je pri starem Čandru uresničil. Mirno je bilo njegovo življenje, brez preprirov in tožb, le v delu je našel veselje in tolažbo. Spravljen z Bogom, zatisnil je svoje trudne oči, obžalovan od vseh, ki so ga poznali, spoštovali in ljubili. V ponedeljek, dne 11. t. m. smo ga spremili k zadnjemu počitku. Ob odprtem grobu so

mu govorili č. g. duhi. svetovalec, župnik slivniški, prekrasne besede v slovo. Vsem navzočim so se rosi-
le oči. Blag spomin vrlemu možu!

m Sv. Lovrene nad Mariborom. Strašna nesre-
ča. V soboto, dne 16. t. m. ob ¼4. uri popoldne je šel
37 let stari, oženjeni posestnik Pavel Rihter, po do-
mače Osenjak, v Rudečbregu na škedenj, da bi naba-
sal krme za vole. Na škedenju je stopil predaleč ven,
omahnil in padel 2½ metra globoko. Zlomil si je vrat
in bil na mestu mrtev. Zapušča mlado vdovo.

m Hoče. Dne 18. t. m. smo spremili k zadnjemu
počitku gđ. Pavlo Mejovšek, hčerko g. nadučitelja
Mejovška. Žalujoci rodbini naše najiskrenejše soža-
lje.

m Studenci pri Mariboru. Božičnico prirede združeni Slovenci
v nedeljo, dne 24. t. m. v prostorih g. Šauperla v Studencih. Spored:
Nagovor, deklamacije deklic, dvogovor, novoletno voščilo, petje, obdaro-
vanje otrok. Začetek točno ob 2. uri popoldne.

m Kamnica pri Mariboru. Na Štefanovo, dne 26. dec. po večer-
nicah bodo predstavljala dekleta v gostilni pri Marinšku igro: „Dve
materji“. Domačini in sosedje pridite!

m Ljubeč. Vabilo k okrožnemu združenju shodu, kateri se
vrši dne 26. t. m. (praznik sv. Štefana) v prostorih posojilnice v La-
porju. Začetek ob 3. uri popoldne. Dnevni red: Navodila za poslovanje.
Razgovor o obrestni meri. Predavanje g. nadrevizorja Vlad. Pušenjaka:
Načrt nove združne postave. Vse zadrge v konjiškem in slovenjisti-
škem okraju se pozivljajo, da gotovo pošljejo k shodu vse člane na-
čelstva in nadzorstva.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Čeravno je okrog Ptuja „Slovenski Go-
spodar zelo razširjen, vendar hočemo sedaj ob božič-
nih praznikih in novem letu pridno agitirati za nove
naročnike. Dobro bi bilo, če bi si razdelili delo po so-
sameznih krajih in občinah. Mladenci bomo storili
svoje, naj nam pri tem važnem delu pomagajo tudi
možje, žene in dekleta. Na delo za „Slov. Gospodar-
ja“! — Okoliški mladenci.

p Ormož. Bil sem zadnjič po naključju zopet v
Ormožu dne 8. decembra. Ta dan je bil vedno velik
praznik. Toda žalibog v Ormožu in v okolici nekate-
ri fantje ta dan zelo malo poznajo. Vsak stari in mla-
di je pohlitel v cerkev; saj je bila tudi zelo lepa pot,
samo mrzlo je bilo. Toda zdaj poslušajte, kako znajo
nekateri fantje. Imel sem med pridigo in pozno sveto
mašo posel v Ormožu in sem jih tedaj lahko opazo-
val. Svojo versko dolžnost sem že pri jutranji službi
božji opravil. Torej! Veselo je zadonel glas zvonov
ter vabil zemljane k službi božji. Kaj pa nekateri
fantje? Ne daleč od cerkve ob oglu neke hiše priča-
kujejo eden drugega. Ne vem, ali so imeli se kaj važ-
nega pogovoriti. Toda dvomim o tem. Ko sem jih na-
tančneje pogledal, mi je bilo težko. Ubogi fantje so
se tresli od mraza. To tudi ni nič nenaravnega. Ako
prej človek lahko oblečen hitro gre, se še vedno ne-
kaj zagreje, in zato ga, če obstoji, začne zebsti. Isto-
je bilo pri naših fantih. Ko pa je pridiga že skoro
minula, so se začeli mirno pogledovati in počasi po-
mikati proti cerkvenim vratom, češ, glejte, zdaj pri-
demo! Tudi sem z žalostjo opazil, da so nekateri fant-
ki, ki so komaj odložili šolsko torbico, ali pa še mo-
rajo trgati hlače po šolskih klopih, že nosili cigare
ali cigarete v ustih. Naj bi torej večji fantje, od kate-
rih jih je več že odložilo vojaško suknjo, ali pa jo bo-
do še v kratkem poskusili, ne dajali nobenega slabe-
ga vzgleda mlajšim, ali pa jih ne bi dopuščali v svo-
je vrste. Fantje, naročite si za novo leto „Slov. Go-
spodarja“ ali „Naš Dom“. — Prijatelj, ki vam dobro
hoče.

p Obrež pri Središču. Potrebno se nam zdi, da
poročamo o početju naših značajnih liberalcev v Ob-
režu. Kakor smo pred kratkim poročali, se je vršil
pri nas in izborni obnesel shod S. K. Z., na katerem
sta govorila gg. drž. posl. Brenčič in deželni poslanc
Ozmeč. V Obrežu pa biva gostilničar R. Rakuša,
o katerem je znano, da ne živi samo od vinarjev šta-
tercijskih šnopsarjev in liberalnih močiteljnov,
temveč da so tudi naši ljudje hodili pridno k njemu
in mu znosili marsikateri krajcar. In oča Rakuša so
bili seveda veseli. Kljub tej zavesti pa je g. Rakuša
odpovedal svoje prostore za shod S. K. Z.! In vredni
somišljeniki Rakuševi, obreški in središki liberalčki,
so začutili sveto „narodno“ dolžnost, da so priredili
v nedeljo, dne 10. t. m. pri Rakuši „častni poset“. No,
mi vsaj mislimo, da je bil ta poset obreškemu
krčmarju Rakuši le hipno zadostilo. Zavedni okoli-
ški pristaši S. K. Z., dobro bo, da si to zapomnimo!
Liberalcem in njihovim podreplnikom pa povemo to-
po prav po tiho na ušesa: „Prišel bo čas, ko bo tega
počenjanja zavednim kmetom preveč, tedaj pa se bo
oglasil zvon pravice. Njegov glas pa bo prav nepri-
jetno ščegetal. — Pride dan plačila.

p Središče. „Narodni List“ umira. Ta strašni
klic je prišel tudi do naših naprednjakov, katere je
seveda ta misel grozno prestrašila. Pa to tudi ni kar-
sibodi. Vsak človek se zanima za svoje glasilo, in
tudi naši liberalci se za svoje. Ko jim je bolni „Nar.
List“ razodel svoje žalostno stanje, so z glavami ma-
jaje ugibali, kaj jim je storiti. Pa iz te zadrege jih je
spravil urednik „Nar. Lista“ s tem, ko jim je šepnil
na uho: „Denar“. Ta misel je ugajala vsem njegovim
prijateljem ter je napolnila njihova srca z novim
upanjem. Ker pa so se možje sramovali, nositi bera-
ško malho na svojih ramah, so jo nadeli neki 12letni
deklici, katere jim je z veseljem srcem opravila ta
važni posel. Njen liberalni oče si je seveda mislil, da
je s tem opravil kako imenitno dobro delo, saj je ho-
tel s tem rešiti življenje „Nar. Listu“. Svetujemo jim,
naj za tisti denar, ki so ga naberačili, kupijo „Nar.
Listu“ nagrobni spomenik, ker kdor umira, ta tudi
umrje. Želimo tudi, da se isti lahko in v kratkem

času loči s tega sveta, da se ne bo mučil z dolgo
boleznijo. Obenem jim svetujemo, da porabijo tisti de-
nar, ki ga imajo vse preveč, drugikrat v boljše na-
mene.

p Sv. Lovrenc na Drav. polju. Kakor lani, priredi tudi letos
na Štefanovo, dne 26. decembra takoj po večernicah v društveni dvo-
rani božično predstavo. Mladenci uprizarjajo krasno božično igro v 2
dejanjih „Mostra Križnika božični večer“, mladenke pa šaljiv prizor
„Luknja v namiznem prtju“ in „Dom in tujina“, vmes bo petje in de-
klamacija pred razsvetljenim božičnim drevescem. Vstopnina je 60 vin.
za sedež in 30 vin. za stojšča. K najobilnejšemu obisku se uljudno
vabijo domačini in sosedje. Na svidenje!

p Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnja Mladeniška zveza
priredi na Štefanovo 26. decembra po večernicah obširno gledališko
igro „Tije tički“, v šolskih prostorih. Na sporedu so tudi pozdrav,
godba, potem prosta zabava v gostilni. Možje žene, fantje in dekleta,
vohče vsi prijatelji poštene zabave, pridite; videli in slišali bodeite nekaj
koristnega in zabavnega. Vstopnina: stojšča 20 vin. sedeži 40 vin. Čisti
dobiček se obrne za društvene potrebe. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Zadnji čas imamo vendar upanje,
da se enkrat ugotovi železniška zveza med Ljutome-
rom in Ormožem. Vršilo se je že tozadevno ogledova-
nje proge, in kakor pravijo odlični možje, se bo za-
čela graditi proga prihodnje leto. Za kraje med Or-
možem, Središčem in Ljutomerom bo ta železnica ve-
likanske gospodarske važnosti.

l Radislavci. V 52. otevilki „Nar. Lista“ od
dne 30. novembra nas je nam dobro znani ozkohlalni
radislavski dopisnik nekoliko preveč laskavo pohva-
lil, rekoč, da smo se z izidom naše občinske volitve
v „Slov. Gospodarju“ pobahali. Mi pa resnice ne
smatramo za nobeno baharijo, in ako bi se že baha-
li, bi bili v tem slučaju popolnoma podobni liberal-
cem. Dalje pišete, da smo se pošteno potrudili; no,
zakaj pa se vi niste? Toda resnici na ljubo bodi po-
vedano, da v Radgoni sploh nismo hodili po poobla-
stilo, ker je dotični volilec dobro vedel, da se vrši
volitev dne 6. novembra, zato nam je pooblastilo že
dne 2. novembra doposlal, in ker je bila volilna ko-
misija o tem obveščena; da je z opravičenim vzrokom
zadržan, je dovolila drugemu volilecu voliti namesto
njega. Kar pa se tiče drugih pooblastil, nismo vam,
gospod dopisnik, nič nevoščljivi, temveč bi vam jih
bili privoščili, saj imate več časa, se z njimi ukvar-
jati, kakor pa kdo drugi. Celo zadevo pa ste v svo-
jem neresničnem dopisu tako označili, kakor da bi Vi
celo volitev s svojimi bistrimi političnimi očesi bili s
skozi 50krat povečalnim mikroskopom gledali. Zakaj
pa se Vi niste udeležili volitve? Vaš glas je manj-
kal, zato pa je vam Vaš dozdevni mož bil prisiljen,
se s kolesom na „vse viže“ potruditi za njim. Vi pa
si zapomnite sledeči pregovor, da kdor ima maslo
na glavi, naj ne gre na vroče solnce, če želi, da se
mu ne poredi po ušesih. Če še enkrat stopite s takimi
grdimi neresnicami in javnost, potem Vas razkrin-
kamo docela. — Turjedolski.

l Zveza prostov. gasilnih društev v Ljutomerskem okraju je na
svojem običnem zboru v Stročji vasi nabrala za „Slov. Stražo“ K 3 35
in za Podporno društvo Franc. Jožefove šole v Ljutomeru K 6 90. Za-
vednim članom „Bog plačaja“.

l Kmet. podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 24. dec.
predpoldne ob 8. uri v prostorih Kukovčeve restavracije zborovanje,
pri katerem bode imel tajnik Holz poučno predavanje. Isti dan ob 2.
uri popoldne se vrši zborovanje v Jureševih prostorih pri Sv. Križu.

l Prostov. požarno društvo Šratovci-Mele, priredi na Štefanovo
dne 26. t. m. tombolo v prostorih g. Rosenberger v Radincih. Ker je
društvo tukaj neobhodno potrebno, se vabijo vsi gg. prijatelji društva,
da ga po močeh podpirajo.

l Kmet. podružnica pri Sv. Jurju ob Ščavnici priredi dne 30. dec-
embra gospodarski shod pri Sv. Jurju ob Ščavnici v šoli po rani ma-
ši. Predaval bode g. Škrlec. Gospodarji in gospodinjice pridite!

l Sv. Jurj ob Ščavnici. G. župan Nemec je za „Slov. Stražo“ v
Murščaku 12. novembra nabral 3 K na gostiji Šijanec „Živio“!

l Kancela. Bralno društvo priredi na Štefanovo, 26. decembra v
gostilni g. Divjaka pri Kapeli šaljivi srečanje v prid tukajšnjih ubogih
šolskih otrok. Nastopila bode tudi znana godba na lok in tamburaši.

Konjiški okraj.

k Konjice. V zaporu se je obesil Franc Irčič
iz Tokačevega. Bil je samo eno noč v zaporu in si
je to tako vzel k sreči, da se je obesil.

k Kebelec. V občini Kot kebeljske župnije je bi-
la dne 18. t. m. volitev občinskega odbora in so bili
v vseh treh razredih izvoljeni katoliško-narodni mož-
je. Pritožbe zoper občinsko volitev v Oplotnici pa na-
mestništvo v Gradcu že leta in leta ne reši, menda
zato ne, ker so na krmilu velike občine Nemci, pri-
tožitelji pa Slovenci.

k Oplotnica. Pri svitaneh dekleta lepo pojejo
in ljudje zahajajo v veliki množini v cerkev, poseb-
no, ker pri nas dosedaj še ni bilo snega. Oplotniški
„coklpurgari“ so že ustanovili plesni tečaj, kateri se
vrši vsako sredo zvečer v neki gostilni. Glavna pri-
reditelja taistega sta neki učitelj in neki tukajšnji o-
brtnik. Plesni tečaj obiskuje baje nekaj žen in pa ne-
kaj gospodičev, ki so se že precej pomaknile v starost.
Veseli pa nas, da imajo mlada dekleta toliko resno-
sti, da se v adventnem času za te reči ne brigajo.

k Konjice. Fantje in dekleta se pripravljajo za neke igre, ki se
bodo predstavljale dne 31. decembra popoldne.

k Konjice. Zahvala. Zupanstvo okolica Konjice izreka tem po-
tom svojem blagumu in visokčastitemu arhidijakonu gospodu Francu
Hrasteli, nadžupniku v Konjicah za ubožce darovanih 100 K, povodom
poklonitve častne diplome ob imenovanju častnim občanom, najiskre-
nejšo zahvalo. Občinski odbor okolica Konjice. Potnik, župan.

Slovenjgraški okraj.

s Slov. Gradec. Zelo potrebno bi bilo, da bi se
v Slov. Gradcu ali kje v sosesčini vršil kak večji
shod. Nam kmetom bi bilo treba pojasniti, kako nasto-
pajo proti nam v državnem zboru socialni demokratje,

liberalci in Nemci. Upamo, da bo naš poslanec ustre-
gel naši želji. — Hribovec.

s Topolšica. Žalosten čin je izvršil naš župan
Števl. Pred sodnijo je spravil blagega in poštval-
nega župnika iz Zavodnjega, češ, da se čuti razža-
ljenega na časti, ker je isti na volilnem shodu rekel:
Sedaj agitira proti prof. Verstovškemu s tem, da ni
bilo podpore po lanskem toči, a se kot župan ni nanj
obrnil. Spominjamo se, kako sramotilno je pisal „Nar.
List“ po prvi obravnavi in s škodoželjnim veseljem
končal, „kako bo moral isti poravnati vse stroške, ki
ne bodo mali“, dasiravno je bil prijavljen priziv, pri
katerem je bil potem toženec popolnoma oproščen. Mi
nismo tako hudobni in škodoželjni, da bi privoščili
sedaj številno velike stroške obeh obravnav. Ali mu
bosta sedaj pomagala plačevati učitelja Košutnik in
Smolnikar? Škoda prej dobrega in uglednega moža,
katerega pa zadeva sedaj udarec za udarcem, od kar
se je z vso gorečnostjo vdinjal liberalni stranki.

s Škale pri Velenju. Dne 17. t. m. smo se zo-
pet zbrali krščanski delavci-rudarji v sobi strokovne
zveze, da se posvetujemo o naši J. S. Z., kako je
treba skrbeti, da se kmalu razširi med kmete, med
hlapce, deklet, rokovalce, obrtnike, sploh med vse slo-
vensko kmečko in delavsko ljudstvo Jugoslovanska
strokovna zveza. Zasluži, da se razširi in da bi jo
povsod spoznali, ne samo rudarji. Nobeden ne ve, kje
ga čaka nesreča, bolezen ali celo tudi brezposelnost.
Naša J. S. Z. hoče biti vsem pomočnica v boleznih in
raznih neizgledih, da nam daje podporo. Misliti si mo-
ramo takega človeka, ki komaj toliko zasluži, da pre-
živi sam sebe in svojo rodbino, kakšen siromak je, če
zboji ali se ponesreči, pa njima od nikoder nobene
podpore, vsaj za največjo silo. V takih razmerah pa
bo naša zveza vsakemu lahko velika prijateljica. Da
je pa naša J. S. Z. res prva pomočnica v vseh ne-
srečah in tudi v slučajni brezposelnosti, lahko mi
sami delavci splošno dokazemo. Naš rudnik je pre-
nehal z delom, ker se je neki stroj pokvaril; od 16.
novembra do 5. decembra je le malokdo opravljal de-
lo v rudniku. Za ta čas brez dela smo dobili tisti de-
lavci, ki smo pri naši J. S. Z., sledečo podporo: A.
Zaje za 13 dni 13 K; F. Oštir za 9 dni 9 K; A. Škru-
ba za 9 dni 9 K; A. Repnik za 10 dni 10 K; F.
Krajnc za 15 dni 15 K; A. Selcer za 12 dni 12 K;
J. Weber za čas boleznih za 49 dni 49 K; A. Škruba za
18 dni 18 K. To podporo smo dobili že v teku dveh
mesecev. Te številke vam dovolj jasno govorijo, da pri-
stopite brez izjeme, brez razlike stanu vsi k tej zve-
zi. Člani se sprejmejo vsako nedeljo po sv. opravilu
v sobi strokovne zveze. Razredov je 5; vsak si lah-
ko sam izbere katerega hoče. V prvi razred se pla-
ča na mesec 64 vin. in dobi na dan 50 vin.; v drugi
razred 88 vin. in dobi na dan 75 vin.; v tretji razred
1 K 12 vin. in dobi na dan 1 K; v četrti razred 1 K
76 vin. in dobi na dan 1 K 50 vin.; v V. razred 2 K
36 vin. in dobi na dan 2 K. Daje se podpora tudi že-
nam poročnicam, posmrtnina in podpora za preselje-
vanje. Mi delavci smo seveda vsi le v III. razredu,
ker ga najlažje tudi plačujemo. Omeniti moramo, da
je treba biti pri tej zvezi samo šest mesecev, da ima
pravico do podpore. Kdor je že eno leto v zvezi, do-
bi, če umrje, 40 kron za pogrebne stroške. Toliko v
vednost o naši zvezi. Natančnejše podatke pa dobi
vsak član, ko pristopi k zvezi.

s Št. Janž na Vinski gori. Dne 13. t. m. se je
vršila pri nas volitev novih cerkvenih ključarjev. Iz-
voljena sta bila moža pravega katoliškega mišljenja
in zavedna Slovence: gg. Martin Zaje in Franc Leve.
Čestitamo!

s Muta. V slovenski šoli se je vršil v nedeljo,
dne 17. t. m. lep shod; bilo je okrog 100 zborovalcev.
Državni in deželni poslanec dr. Verstovšek je obrav-
naval v svojem govoru vse važnejše dogodke zadnje-
ga časa in razkrinkal delo naših narodnih nasprot-
nikov. Poslancu se je izreklo zaupanje. Shodu je
predsedoval posestnik Lavko.

s Remšnik. Hud boj smo imeli pretečeni četr-
tek na Remšniku. Vršila se je volitev občinskega od-
bora. Marenberški lutrovi in domači nasprotniki so
napeli vse sile, da bi zmagali. A ni se jim posrečilo.
Po hudem, trdem boju z drznimi nasprotniki so zma-
gali poštenci katoliški in slovenski možje v III. in I.
razredu popolnoma, v II. pa deloma. Odpačniki-ja-
ničarji so kar sikali jeze in stresali na oduren način
svojo jezico nad našimi volilec in agitatorji. Hvala
Bogu, Remšnik je ostal naš. Slava zavednim možem,
ki so marenberškim lutrovcem in domačim janičarjem
tako korajžno odkupili.

s Murenberg. Naša mladeniška zveza priredi na sveto noč, t. j.
dne 24. grudnia ob 10. zvečer pri Sv. Janezu v cerkveni hiši, božični
večer. Igrala se bode nalašč za sv. večer zložena igra „Božični večer
mojstra Križnika“ in po igri pa bodo polnočnice, zato vabimo vse od
bliž in daleč, da prid-jo v cerkveno hišo in se prepričajo, da še mi
fantje nismo zaspali v narodnem oziru. Torej na sveto noč vsi k Sv.
Janezu. Vstopnina prosta.

Celjski okraj.

c Celje. Slovenska Straža je naklonila otrokom
celjskih šol za Božič velikodušen dar 200 K. Za bo-
žičnico dečkov okoliške šole je podarila Katoliškemu
podpornemu društvu 100 K, in ravno toliko je dobilo
od Slovenske Straže vodstvo zasebne dečliške šole
za božičnico deklet. Bodi na tem mestu za ta dar iz-
rečena najpriskrčnejša zahvala našemu vrlemu obramb-
nemu društvu.

c Celje. Umrli je najstarejši celjski meščan Ja-
kob Mastnak. Star je bil 97 let. — Dr. Božič je ku-
pil hišo Praunseisovih dedičev.

c Celje. Umrle je gospa Friderika Cilenšek, soproga vpokojenega profesorja g. Cilenška. N. v m. p.!

Sv. Jurij ob juž. žel. Socialni demokratje in liberalci imajo navado, da netijo med svojimi vrstami nezadovoljnost in da hujskajo zoper druge stanovalce in stranke. Naši voditelji pa gredo med ljudstvo, da ga pouče o vzrokih nezdravih razmer, od katerih ima škodo kmet, ki je temelj države, opozarjajo jih na dovoljena sredstva, s katerimi se da za prvo silo od pomoči, dokler se v postavljajo kaka trda določba ne zboljša. Tako smo sprejeli zadnjo nedeljo z zanimanjem pouk na gospodarskem shodu, ki ga je priredil poslanec Pišek. G. Žebot je opisal uspešno delovanje zadruge za vnovčevanje živine posebno sedaj v tej hudi krizi, ko so sejmji zaprti; v 277 slučajih je posredovala med kmeti in odjemalci. Osvetlil je krivično očitane nasprotnikov, da dela kmet draginjo svojim pridelkom. Drugi govornik g. dr. Leskovar nam je govoril o davkih. Povedal je, kako nastane potreba vedno večjih davkov v državnem gospodarstvu; kje se še bo le vzelo pokritje za milijone, ki misli vlada z njimi podkupiti Čehe, Poljake in Nemce? Davki so direktni, ki jih vsak čuti, ko jih naravnost plačuje, in indirektni, katerim se človek nevede podvrže, ko uporablja in kupuje tako prometno blago, ki je davku podvrženo. Za uboge je krivično zlasti to, da za sol v isti visočini prispevajo državni davek z bogatini. Vse je drago, ker je vse obdačeno. Poslušalci so posebno strmeli, ko je prišel govor o osebnodohodninskem davku, spoznali so, da je razun drugih obžalovanja vrednih okoliščin v naši fari bila včasih le nevednost kriva, da dosedaj tega davka niso mogli odvaliti. Ker je znani bivši župan Urlep delal neumestne medklice, ga je predsednik zborovanja, poslanec Pišek, poklical k redu. Kako duhovite medklice je delal ta mož, v dokaz samo ta slučaj: Ko je dr. Leskovar omenil, da na Angleškem sladkor ni obdačen, je ta mož rekel: Zato, ker tam nimajo poslancev. Vsak šolar skoro ve, da je Angleška prva ustavnostna država in imajo najstarejši državni zbor; in sedanjí poslanci, četudi je katoliška vera v manjšini, privoščijo isti bolj svobodni razvoj, kakor naši svobodomiselci doma. Hvaležni smo gg. govornikom iz srca za njihovo požrtvovalnost.

c Sladka gora. V 53. številki „Slov. Gospodarja“ čitam dopis s Sladke gore, kjer naglašajo dopisnik med drugim tudi to: 16. december naj bo priča, da so na Sladki gori možje, ki ne pustijo, da bi jih dalje tlačili razni privandanci. In res, dne 16. decembra je bil dan zmage po štiriletnem boju z našimi prikritimi in neprikritimi nasprotniki. Kljub silnemu pritisku od nasprotne strani, ki nam je povzročila že veliko gorja, so stali naši možje trdni kot skala ter si izvolili za župana najodličnejšega moža, ki bo gotovo posvetil svoje moči v blagor občine! Silno je zahreščalo, ko se je podrl prejšnji županski stolec, ker so liberalci v svoji otročji domišljiji še vedno upali na zmago. Pa prišlo je za nje plačilo. Živela Slov. kmečka zveza.

c Sladka gora. Dne 16. decembra je bila volitev novega župana in treh svetovalecev. Za župana je bil izvoljen pristaš Kmečke zveze, velespoštovani g. Franc Buser, za prvega svetovaleca g. Franc Rupnik, za drugega g. Štefan Skale, oba ugledna moža; mesto tretjega svetovaleca se je podarilo dosežanemu županu, da bo lažje prebolel izgubo županske časti.

c Sv. Ema. Dne 14. grudnia je umrla pri Sv. Emi blaga žena Marija Harinski v 77. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi župljanov in sorodnikov tudi iz oddaljenih krajev. Po njej žalujejo njeni številni dobri otroci, vnuki, sorodniki in znanci. Naj počiva v miru!

c Nova Cerkev. Redko kedaj zaide kak dopis od nas v predale Vašega lista. Temu se ne bode nič čudili, ker gospod urednik sami iz lastne izkušnje veste, da se Novocerkovčani pristevamo celjski stranki Kukovčevih narodnjakov. Pri državnozbornih volitvah je kljub naši zaveznosti dobil ta preklicani dr. Korošec več glasov nego Roblek; vendar pa mi še vedno v Robleka bolj verujemo, ker nam gospodje iz Celja tako narekujejo. Toda to so že stare reči; pa nekaj novega! Pri občinskih volitvah smo verni pristasi „Narodnega lista“ in „Štajerca“ zmagali v vseh treh volilnih razredih. To vam je bilo veselje! Pri tej zmagi je imel dosti zaslug naš g. župan. Iz same hvaležnosti ga hočemo v kratkem počastiti s tem, da ga izvolimo častnim občanom. Kadar se bo to zgodilo, vam poročamo kaj več o tem. — Kakor vam je že znano, imamo pri nas tudi novi „Feuerwehr“. Tudi ta času primerno napreduje. Zdjaj smo si omislili nova pokrivala. En gospod, ki se zastopi malo bolj na nemško, je šel v nemški Gradec ponje, da bi pod njimi tudi naša, sicer čisto slovenska lica, malo bolj nemško izgledala. Iz velikega spoštovanja do njih jih nosimo le ob nedeljah, ko hodimo po vasi gor in dol. Pa ti nazadnjaški volilci Koroščeve stranke nas še takrat nečejo občudovati, ko imajo vendar ob nedeljah časa dovolj za to. Ti ljudje so res samo za jezo na svetu. Skoro bi bil pa najvažnejše pozabil. Zdjaj bode skoro prišel vesel predpust, v katerem se vsak rad malo povesele. Krčmarji zato ravno ob tem času radi prirejajo raznovrstne veselice in plesje. Ali plesa pa brez muzike ni. Tudi v tem oziru smo pri nas dobro preskrbljeni. Pred dobrim pol letom se je pri nas ustanovila godba prostovoljnih muzikantov. Že pri svojem prvem nastopu so pokazali svoje zmognosti v toliki meri, da je vse reklo: no, kaj takega pa svet še ni videl. Svojo umetnost pa proizvajajo ti muzikanti izključno le pri večernih zabavah, in še te-

daj le v temi, iz same ponižnosti, da ne bi kdo imenitnih oseb, ki so udeležene pri godbi, spoznal. Godbala te godbe obstojijo iz vedno suhih grl, starih loncev in še drugega kuhinjskega orodja. Zato pa je edino ta godba v stanu, razveseljati svoje goste brezplačno. No, če jim da kdo kaj mokrega, se seveda ne branijo, pa tudi mokrote ne ljubijo preveč, posebno tiste ne, ki so jo zadnjikrat kar cel škafl dobili. Če bi pa kdo imel morebiti kak inštrument za popraviti, smo vam pripravljani priporočiti v ta namen moža, ki to prav dobro in po najnižji ceni oskrbi.

c Nova Cerkev. Pri zadnjih volitvah v tukajšnji krajni šolski svet so liberalni občinski odborniki posebno pokazali vneto za dobro stvar s tem, da so možje, ki so žrtvovali mnogo časa in truda ob priliki stavljenja nove šole, izrinili, ker so se hučo pregrešili s tem, da nočejo tako plesati, kakor bi nekateri gospodje radi. Pa tisto luknjo, od koder prihaja ta nevarna sapa, bomo še tudi zatakneli.

c Nova Cerkev. Soški graščak Adolf Trentle je prodal graščino nekemu Dunajčanu. Imel jo je komaj eno leto. Barantija je barantija.

c Nova Cerkev. Pri trgovcu Al. Šauperl se piše snops, s katerim se pa nasrkajo ljudje tudi neslovenskega, nekrščanskega mišljenja. V tej prodajalni se tudi večkrat slišijo psovke na kmečki stan. Za danes naj to kratko in resnično poročilo zadostuje.

c Od Savinje. Ponudba. Trideset srebrnikov zasluži dopisnik „Nar. lista“ štev. 51 dne 23. nov., kateri mi pove, s katerim odlokom sejnega sklepa se je vzdrževanje okrajne ceste od Rajnekerja do Rečice meni poverilo in mi dokaže, da sem pustil jaz navoziti na cesto debelo kamenje iz grobelj pri sosednjih njivah, tako debelo, da je bil ves vozni promet za več časa v naš trg popolnoma ustavljen. To in tudi vse druge budalosti so laž, edino za nizkotnega, zaktotnega obrekovalca ne, ki se malokdaj vozi in mu naša čista Rečica ni k srcu zrastla. Da je grundiranje z bolj debelim kamenjem, od katerega je podjetnik šote posestnik Ivan Poznič, oddal 27 trug brezplačno, na popravila željnih okrajnih cestah edino pravilno, o tem se z dopisnikom ne bom prekekal, ker mu sodba pač nikdar ne bo pristojala. Čevljar naj ostane pri svojem kopitu. — Rečica, dne 17. dec. 1911. — Anton Turnšek.

c Nazarje. V daljni Ameriki se je ponesrečil in bil takoj mrtev naš tukajšnji rojak 28 let stari Janez Breznik iz Zlabra. Škoda za mlado življenje, ki si je slo iskat nove sreče v novi svet, ko mu je bila ista doma pri skrbnih stariših na ponudbo. Očetu in materi naše sožalje.

c Nova Štifta pri Gornjem Gradu. Zadnji „N. list“ zopet prinaša kar pol ducata dopisov iz Nove Štifta, v katerih laži in podlega obrekovanja kar mr-goli. V tem so liberalci res pravi mojstri in jih tudi najbolj obrekljiva klepetulja ne prekosí. Ravnaio se zvesto po geslu: Obrekuji in laži kar moreš, zmiraj kaj ostane. Liberalcem je to menda ravno tako prirojeno, kot glodalcem glodanje. Zajcu ali podgani n. pr. če si zob z glodanjem zmirom ne brusita, isti tako dolgi zrastejo, da ne more več gobca skup stisniti. Pa tudi našim liberalcem, če bi si zmirom jezika ob kom ne brusili, bi jim tudi tako zrastel, da bi se jim po kolenih opletal. Bi bilo kaj zanimivo, tako dolgojezično pošast pogledati. Sicer pa k vsem dopisom „Nar. lista“ kličem: pamet, pamet, kje si!?

c Polzela. (V pojasnilo, ne v obrambo.) Prišel sem s svojimi prejšnjimi prijatelji navskriž. In ti so začeli v „Nar. listu“ proti meni gonjo, ki je vsakega resnega lista, kakor tudi resne stranke, nevedna. Povod jim je dala neka gostilniška šala. Lansko leto baje ni bila enkrat moja obleka popolnoma v redu, letos pa sem dal neki nori, stari beračici 20 vin, iz katerih so naredili moji nasprotniki svetle kronice ter mi podtaknili poseben namen, dejanja me niti ne doizijo. Poiskal sem si sodnijsko zadoščenje. Moj nasprotnik g. Cizel je moral, da se izogne zaporu, vse žaljive trditve kot popolnoma neutemeljene preklicati in obžalovati ter izjaviti, da nima nobenega povoda, me dolžiti česar nenravnega ali nespodobnega. Prevzel je tudi poravnavo vseh stroškov. Ta izjava, podpisana od g. Cizel in mene, se nahaja pri dotičnem sodnijskem aktu. Ko so moji nasprotniki pred sodnijo pogoreli, se še lovijo za nekatere nasprotujoče si besede neke nore beračice, ki je sama priznala, da je bila že eno leto v norišnici, in katere sodnik niti ni zaprignel, ker je vsak videl, da ni pri pravi pameti. Da je ta oseba tudi slabe preteklosti, se je šele pri sodnji izvedelo. Sedaj pa še nekaj besed o politični poštenosti. Povem svojim nasprotnikom, da ne zamenjam svoje z vašo. Uredništvo „Nar. lista“ me imenuje v zadnji številki (tipičnega?) hinavca in trdi, da sem ob času volitve pisal, da delam za Nar. stranko, v resnici pa sem delal nasprotno, in da sem pri okr. šol. svetu izjavil, da so to gonjo proti meni uprizorili moji politični nasprotniki od Narodne stranke. Jaz pa trdim, da je tozadevna trditev nesramna laž in pisec te trditve tedaj v tej zadevi lažnik in obrekovalec. Če se pa gospodje ne operete sodnijskim potom teli nelepim priimkov, tedaj se pač v bodoče ne morete imenovati resnicoljubne in vam res ni treba več nobenih popravkov pošiljati. Kar pa trdim, tudi lahko dokažem. Pri okr. šolskem svetu sem izjavil, da sem prišel vsled kolegijalne požrtvovalnosti v osebnost nasprotstvo z D. C., in da me je ta kot glavni agitator Narodne stranke začel napadati kot „klerikalnega“ somišljenika, ker se nisem hotel podati v hrupno agitacijo. Za resničnost te izpovedbe jamči moja pismena izjava pri okr. šolskem svetu. Stojim nadalje na stališču, da je učitelj v prvi vrsti učitelj,

in da mora imeti kot tak zaupanje vseh starišev, najsi bode katerekoli politične stranke. To zaupanje pa izgubi, ako se poda v hrupno agitacijo za kako stranko, volitve po lastnem prepričanju mu pač nikdo ne bo zameril. Pripomnim, da govorim o razmerah na Polzeli, mogoče drugod ni tako. Sklenil sem torej, se agitacije vzdržati. Prosil me je pa nek ugleden Roblekov osebni prijatelj, da bi skušil na gotove osebe v smislu Roblekove kandidature vplivati, in to sem tudi storil. Priče so gg. Dolinar, Rauscher, Rupnik, Vodopituz, F. Jelen. Trditev o nasprotnem delovanju je pač laž. Pozivljam vas, dragi Polzelani, tukaj javno, oglasite se, če sem katerega nagovarjal, naj voli g. dr. Korošca. Če se le eden zglesi, potem naj pače beseda „lažnik“ na mojo glavo. To pa ni mogoče, ker nobenega ni. Kje je tedaj politična nepoštenost ali hinavstvo? Res je nadalje, da bom izročil to zadevo učiteljski organizaciji v pregled, kakor hitro mi bo mogoče. Opozoril sem svoj čas „Nar. list“, da napadi na mojo osebo izvirajo iz osebnega sovraštva, opozoril sem na to tudi svojega ožjega rojaka, dr. Ku-kovca, pa vse zastoni! Zato sem omenjenemu gospodu kot predsedniku Narodne stranke v začetku avgusta t. l. tudi javil svoj izstop iz Narodne stranke. Moji nasprotniki so me tudi dolžili, da sem jih napadal v „Slov. Gospodarju“. Izjavljam zdaj tukaj še enkrat, da nisem od sedanjega trenutka ne v „Slov. Gospodarju“, ne v „Straži“ nikogar napadal ter nisem bil s kakimi napadi v nobeni zvezi. Na to polje vam tudi v bodoče ne maram slediti, ker imam toliko korajže, da povem vsakemu v obraz, kar mu gre.

Pet. Lapornik, učitelj.

c Gorjupgrad. Bralno društvo v Gorjupgradu priredi 26. dec. t. l. ob pol 3. uri popoldne v župnijskih prostorih igro: „Junaska deklica“, drama v petih dejanjih, s pozdravom in tamburanjem. Vstopnina po navadi.

c Navacerkev. Dekleta kat. bral. društva bodo priredila na Štefanovo, dne 26. t. m. v bralni sobi po večernih gledaliških predstavah „Oh ta Polona“ s petjem.

c Polzela v S. v. dolini. Slavnemu občinstvu naznanjamo, da se nameravava uprizoritev otroške čar. igre „Palčki“ ne vrši na Štefanovo kakor smo zadnjič pričakovali. Božičnica z obdarovanjem otrok se vrši na dan nedolžnih otročev takoj popoldne, ker sicer otroci, ki so daleč, pred nočjo ne dosežejo doma.

c Katoliško nadporno društvo v Celju priredi v nedeljo, 24. t. m. popoldne ob 3. uri božičnico v vrtni dvorani hotela „Pri belem volu“. Obdarovanih bo okoli 70 ubogih dečkov iz okoliške deške šole. Dekleta č. šolskih sester bodo pela in proizvajala štiri mične igrice. K obilni udeležbi vabi odbor.

c Zibika. Zahvala. Blagi šolski dobrotnik g. Simon Štrenkl, učit. v pok. in posestnik na Tinjskem, vplačal je za uboge šolarje kot božično darilo 20 K, letos ustanovljenemu društvu za varstvo in oskrbo otrok v šmarnskem sodnem okraju pa je v isti namen poslalo raznovrstno obloko. Za te darove se tem potom najiskrenejše zahvaljuje šolsko vodstvo in kraj. šol. svet Zibika. Fr. Smole, l. r. načelnik in župan, Jos. Purkhart, l. r. nadučitelj.

c Ljubno. Bralno društvo na Ljubnem priredi na praznik sv. Štefana, 26. dec. gledališko predstavo ob 3. uri popoldne v prostorih stare šole. K obilni udeležbi ljudno vabi odbor.

c Galčija. „K izobrazbi, k organizacijam! Tako nas kličejo naši voditelji in prav je tako, saj brez izobrazbe in napredovanja v sedanjem času ni več izhajati. Vse napreduje ter se izobrazuje in stem moramo tudi mi Galčijani računati. No, pa hvala Bogu to tudi urvide naše ljudstvo, posebno pri nas mladeniči; a želeli bi tudi bilo, da bi se tudi mladenke zavzele zato. In to pa lahko storijo na občnem zboru našega Slov. kat. kmetij. izobraževalnega društva na Štefanovo po večernicah, ki se vrši v šoli z zanimivim sporedom. Na občnem zboru bo med drugim tudi govor, vpisovanje udov in volitev novega odbora. Ker je naše izobraževalno društvo velikega pomena za našo župnijo, je želeli, da je udeležba tega občnega zbora velika.

c Petrovce. Dne 26. t. m. na praznik sv. Štefana bodo naši vrli fanti priredili božično igro: „Na betlehemskih poljanah“ v treh dejanjih, med katero bodo svrali petrovski tamburaši. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

c Sv. Francšek na Stražah. Kat. bralno in izobraževalno društvo priredi dne 31. decembra t. l. ob pol 3. uri popoldan v gostilni pri „Martinovcu“ gledališki predstavi „Mojstra Križnika božični večer“ in „Eno uro doktor“ burka v enem dejanju. Na vsporedju je tudi govor in petje. Predstava se ponovi na dan 7. januarja 1912 ob isti uri in z istim vsporedom. Čisti dobiček je namenjen za napravo društvenega doma.

c Marija Nazareš. Naše sl. kat. izobraževalno društvo priredi na Štefanovo, 26. decembra 1911 veselico s petjem in igro „Repoštev“.

Brežiški okraj.

b Brežice. Na kranjski strani imajo skoro v vsaki hiši naročenega „Domoljuba“. Kako pa na štajerski okrog Brežic, Dobove, Artič, Kapel, Pišec itd.? V mnogih hišah manjka še „Slov. Gospodar“. Redke so pa tudi gostilne in trgovine, kjer bi bil naš list na razpologo. Zaupniki Kmečke zveze na delo! Razširjenje katoliških listov je pravo apostolsko delo, zato torej porabimo vsako priliko, da dobimo za „Slovenskega Gospodarja“ kaj novih naročnikov.

b Rajhenburg. Toličke napredovanja v Marijini družbi mladenk pač nismo pričakovali. Dne 8. decembra je namreč 84 novink stopilo pod Marijino zastavo. Častno število! Vodnik Marijine kongregacije, preč. g. Jožef Tratnik, je v svojem govoru naglašal, da je iz srca vesel toliškega navdušenja za družbo, pa tudi cela fara se je radovala take slovesnosti. Gotovo smemo reči, da nam že zdaj lurska Marija deli svoje milosti in njen duh veje nad našo župnijo.

b Podrseča. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi na Štefanovo po večernicah zelo zanimivo predstavo „Prisiljen stan je zaničevan“ z deklamacijami in petjem. Prijatelji poštnene zabave vabimo vas, pridite domačini in sosedje, ne bo vam žal.

b Kazjanska kmet. Podružnica priredi v nedeljo dne 24. grudnia t. l. ob 10. uri popoldne poučno zborovanje v šoli na Pečicah nad Podrsečo. Predava kmet. potovalni učitelj g. Gričan. Sprejemalo se bo nove ude in pobirala se bo udnina za leto 1912.

b Rajhenburg. Naše izobraževalno društvo priredi na Štefanov, ob 3. uri popoldne v novi kaplaniji predstavo z dvema igrama: „Fabi-jola in Neža“ in „Oj ta Polona“.

Najnovejše.

Državni zbor. Včeraj, dne 20. t. m. je bila zadnja seja državnega zbora pred Novim letom. V tej seji je govoril naš poslanec R o š k a r, ki je razprav-

ljal o bedi kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Pritoževal se je, da se prošnje za razne podpore tako počasi rešujejo, ali pa se sploh ne rešujejo. Minister Heinold je odgovarjal na razne interpelacije, na kar je predsednik Sylvester, želeč poslancem vesele praznike, zaključil sejo. S tem je zasedanje državnega zbora prekinjeno. Prihodnja seja se bo posameznem pismeno naznanila.

Vzhodno-štajerska železnica. Poslanci S. K. Z. prizadehli okrajav so dne 19. t. m. v železniškem ministrstvu posredovali, da se pripravljala dela pospešijo. Ministrstvo je obljubilo, da se obhod trase Rogatec-Brežice-Nov mesto v kratkem izvrši in so deželne politične oblasti že dobile dotična naročila. Glede proge Purkla-St. Lenart-Ptuj (Rogatec) bi bilo treba že podrobni načrt izdelati; ker pa je združeno s tem mnogo izdatkov, se morajo preje merodajni faktorji (posebno dežela!) odločiti za to progo proti progi Radgona-Ptuj, ki bo po gradnji proge Ljutomer-Ormož stopila v ozadje. Tudi bo treba merodajne faktorje v deželi zainteresirati za prvo progo. Vse te proge se imajo graditi kot lokalne železnice; saj ministrstvo smatra izpolnjenje teh prog v glavno železnico kot zadevo bodočnosti. Slovenski poslanci Roškar, Jankovič, Benkovič in Brenčič so zopet opozarjali na veliko važnost te proge in zahtevali, da se sivar nujno obravnava. Pridružil se jim je tudi nemški poslanec dr. Potzinger.

Šostanj. Jugoslovanska strokovna zveza vabi na zelo važen poučen sestanek v nedeljo, dne 24. dec. popoldne ob 3. uri v sobi strokovne zveze. Kmetije, delavci, rokodelci, posli in sploh vsi, ki se trudite z delom svojih rok za vsakdanji kruh, in vsi, ki trpite na pomanjkanju zaslužka, pridite vsi na sestanek. Gre se za vaše vsakdanje koristi. Nikdo naj ne zamudi tega važnega sestanka, posebno delavci in delavke ne! Ta dan se bodo sprejemali tudi člani, kateri želijo še na novo pristopiti k Jugoslovanski strokovni zvezi. Govori zastopnik J. S. Z., Vekoslav Zajc iz Škal.

Slov. Bistrica. Naše katoliško politično društvo ima na Štefanovo, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne javno zborovanje v hotelu „Avstrija.“ Poročali bodo gospodje poslanci. Možje in mladeniči, pridite številno!

Sv. Jurij ob Taboru. Ker je poslanec dr. Korošec radi pogajanj v Gradcu in zasedanja delegacij zadržan, se nameravani shod na Janževu dne 27. t. m. ne bo vršil.

Sv. Bolhenk v Slov. gor. Gledališka predstava se ne bo vršila na Silvestrovo, pač pa dne 7. januarja prih. leta.

Politično društvo za laški okraj ima na Štefanovo dne 26. t. m. popoldne po večernicah svoj letni občni zbor v Laškem v pivnici.

St. Vid na Planini. Na praznik Sv. Štefana popoldne ob 3. uri priredi v prostorih tukajšnje ljudske šole naša Marijina družba mladeničev in deklet zabaven in obenem poučljiv večer. Predstavljal se bo sta dve gledališki igri. Prijazno vabimo domače župljane, pa tudi prijatelje iz sosednjih župnij k obilni udeležbi.

Sv. Rupert pri Gomilskem. Na Novega leta dan ob 1/3. uri popoldne se vrši veselica v prid stavbi nove župne cerkve v Gomilskem.

Ljubljana. Za župana je bil v ponedeljek, dne 18. t. m., izvoljen liberalac dr. Tavčar. Značilno je za slabost „napredne“ stranke, da je moral v svrhu izvolitve tudi sam sebi dati glas.

Maribor. Podružnica Slov. Straz priredi povedom svojega občnega zbora na Silvestrovo večer zabavi večer z zanimivim vspešnim v dvorani delavskega društva Flössergasse 4.

Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni priredi na Štefanovo, dne 26. decembra t. l. tombolo v gostilniških prostorih g. J. Osejnik-a v Gornji Radgoni. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Tudi pevci bodo pod vodstvom novega g. organista zepeli par pesmic.

Italijansko—turška vojska.

Kake večje bitke zadnji čas ni bilo na tripolitanskem bojišču. Turki in Arabci so se umaknili nazaj in z manjšimi vpadi vznemirjajo Lahe. Da pride pri tem mnogokrat do zelo krvavih bojev, je umevno. Italijani skušajo vsak večji poraz zakriti, nasprotno pa, če zapode kakih 10 Turkov v beg, isto število pomnože po 10—ali celo po 100krat in trobijo v svet o velikanski zmagi. Tudi se poslužujejo Italijani prepovedanih bojnih sredstev. Poroča se, da Italijani streljajo večkrat s takozvanimi „dum-dum“ krogli. Te krogle so zastrupljene in tisti, ki je le od drobnega kosca te krogle zadet, umrje, če ne radi rane, pa radi zastrupljenja. Mednarodne postave, posebno določila o vojski, s strogo prepovedujejo rabo teh krogel pri vojskovanju. A kaj se zmeni Lah za te določbe! Turki zahtevajo, da vevlasti radi rabe teh strupenih krogel Lahe kaznujejo.

O italijanskem vojnem brodivju ni ničesar slišati. Gotovo jezi Lahe, ker niso smeli vdreti v Dardanele.

Močno se zadnje dni zatruje, da bo prišlo v kratkem do miru. Mirovna pogajanja naj bi se začela po Božiču. Vidi se, da so se Lah in Turki naveličali krvoprelitja.

Iz celega sveta.

Največje mesto sveta je bilo doslej London. Oč slej pa je dobil prvenstvo Novi jork, ki ima že 4 milijone 766.883 prebivalcev, London pa je ostal zadaj z 4.522.961 ljudmi. Toda tudi Novi jork ne bo dolgo

prvačil, ker ga bo kmalu prekosilo mesto Čikaga. Sicer pa bodo najbrže največje mesto sveta imeli v nekaj desetletjih Kitajci.

Kaj se vse pripeti na pošti. Nekemu dunajskemu listu poroča neki Seliger, kako je skušal pošto. Na Dunaju je dal na pošto dopisnico, na katero je namesto naslova nalepil sliko svoje matere v Lincu. Na drugi strani je bila slika dela mesta Linca. Eno hišo je začetel ter pripisal namesto naslova: „Tej gospej v tem mestu“. Dopisnica je prišla v istini na označeni naslov. Pošta sicer ni bila dolžna, oddati te dopisnice, vendar je pa napravila to uslugo.

Novo leto je tukaj Ne pozabite na naročnino!

Poročilo o sejmu goveje živine v Gradcu,

dne 14. dec. 1911.

Prignalo se je 152 volov, 61 bikov, 156 krav. Cene za 100 kg žive teže: Lepi pitani voli 96 do 104 K, srednje debeli 86 do 94, suhi 76 do 84, biki 70 do 88, lepe pitane krave 72 do 82, srednjebele 54 do 70, suhe 46 do 52 K. Tendence: Pripeljalo se je 88 komadov manj kot prejšni teden. Cene neizpremenjene. Promet slab.

Na svinjski sejem se je pripeljalo 3818 svinj; cene za 100 kg mrtve teže 112 do 126 K. Cene večinoma nazadujejo. Tudi cene na Dunaju zelo padajo.

Pojasnila o inseratih

daje upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za 16.

Loterijske številke:

Dne 16. decembra 1911.

Gradec 83 63 24 30 21
Dunaj 59 10 40 52 8

Lejo veliko posestvo izvršno arondirano, 1 hišno poslopje s 5 sobami, kuhinjo, kamro, klet itd. eno poslopje je 37 m dolgo, hlevi za 24 goved, 30 svinj, 2 sobi, perilna in svinjska kuhinja itd., eno poslopje 37 m dolgo, za vozove kamre, mlatnico itd., še vse novo v prav dobrem stanu, vse z opeklo krito, k temu spada 24 oraloval lepega gozda, 200 lepih sadnih dreves, posestvo je vse skupaj in prav lepo, k temu spada 12 glav goveje živine, 12 svinj, veliko krme, vozovi in druge premičnine, premičnina je sama čez 10.000 K vredna. Proda se kot stoji in leži za 56.000, polovica lahko na 5%, vključeno ostane ako za več izplačati ne more. Kdor želi kupiti naj se potruži, ker to je med brati vredno. Več pove Franc Podlipnik, posestnik, Tezno 37, Maribor. 1263

Kmetije pozor.

Na prodaj sta dve srednje težki kobilici 8—9 let stari, — ena je dobro zredna, tudi zdaj breja, — dobri za vprego težkega voza, tako tudi za koleselj, z vsa konjsko opravo še skoraj popolnoma novo. Dalje tudi en koleselj malo rabljen, z močno usnjato streho. Proda se vse skupaj za nizko ceno 1100 K. Pove Franc Vičar, posestnik, Sv. Jurij na Pesnici, p. Zgor. Sv. Kungota. 1263

Priden deček, kateri je ljudske šole dovršil, močan, poštenih starišev, se sprejme za hlapca k nemu konju in ako ima veselje, se tudi v trgovini porabi; s tem si svojo prihodnost zboljša. Ponudbe naj se pošiljajo na g. Traun J., na Črni gori pri Ptuj, ki pove naslov dotičnega gospodarja. 1262

Lepe posestvo pri Sv. Marjeti na Pesnici, ki meri 35 oraloval, ob okrajni cesti, blizu cerkve in šole, obstoječe iz travnikov, sadonosnika, njiv, lepe kmečke hiše, 50 m dolgega gospodarskega poslopja, oboje zidano in z opeklo krito se po ceni proda. Drugo krasno posestvo v Rošpahu pri Mariboru v rari 20 oraloval zemljišča kakor travnika, sadonosnika, gozda, lepe lege za vinograde, lepe vinarice, nove parne za krmo se po ceni proda. Natančnejša pojasnila za oboje posestvo daje g. Anton Birgmaier v Mariboru. 1269

Ciste sulmatske peteline in jarkice dokazano najbolje kurje plemena, oddaje en par po 6 kron. Kmetijska podružnica v Ljutomeru. 1258

Bred v Zgornjem Dupleku se da s 1. januarjem v najem. Družba se vrši 27. dec. Odbor za bred: Klemenčič. 1276

Lepa zidana hiša

z sadnim in zelenjadnim vrtom v Št. Ilju v Slov. goricah se po ceni in zelo ugodnimi pogoji proda. Dobi se v neposredni bližini dovolj posestva v najem. Pripravno za obrtnike. Oglasiti se je pri upravnistvu Slov. Gosp. 1266

Vprašanja in ponudbe.

(Le članom Osrednje zadruge se na tem mestu razglašajo brezplačno. Kdor želi pristopiti kot član, naj se prikladi pri Osrednji zadruzi v Mariboru, Koroška cesta 5.)

Na prodaj: Neki naš član v konjiški župniji 1 par srednje rejenih volov, stari 5 let, težki 1200 kg, črnolisi, sposobni za vprego ali za piganje. — Vauhnik Augustin, posestnik v Smiklavžu, p. Hoče, 1 bika marijadvorske pasme, 2 leti starega, licenciranega, je dober plemenjak; cena 800 K. 1 par volov, lisaste barve 1000 kg težki, pripravi za vprego. Cena 1000 K. Gašpar Lamprecht, Kumen, Sv. Lovrenc nad Mariborom, črno kobilu brez vsake hibe, 12 let stara, dobra za tekanje, 16 pesti visoka, cena 600 kron. V Orehovi vasi pri Mariboru več bikov plemenjakov; nasl.ve pove gospod Anton Lobnik, posestnik v Orehovi vasi.

Listnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora so izostali dopisi: Vransko Sv. Juri, Teharje, Arja vas, Št. Vid, Nova Gifita, Sv. Urban, Dragovič, Pekel, Sv. Anton in drugi. D. pisnike prosimo kratkih poročil.

Prostovoljna prodaja.

Dne 23. grudna t. l. se vrši ob 9. uri dopoldne v neposredni bližini Celja prostovoljna prodaja krasnega posestva „Forsthoif“. Lega krasna. Posestvo se proda ali celo, kakor stoji, ali pa razkosano. Tla jako ugodna, vodna sila izborna. Natančnejša pojasnila daje posestnica Ana Lasz v Celju, Graška cesta 11. 1298.

V Laperju je ob lepi okrajni cesti na prodaj precej velika hiša z vrtom in majhno njivico. Poslopje je zidano l. 1884 in je služilo do zdaj za 2 razredno šolo; Laperje je samo 25 minut oddaljeno od kolodvora Slov. Bistrica. Pogoji se izvejo pri g. župniku v Laperju. 1264

Kupujem vsake vrste zrno in tudi les po najboljši ceni; tudi se menja zrnje z moko. Janez Špes, posestnik parne žage in mlinar v Mariboru, nasproti dragonske kasarne, Magdalensko predmestje. 1260

Novi koroški sladki hrušovec po 82 vin. liter dobi se pod naslovom L. Donau, Glavni trg 10, Celje. 1161

543 oseb

je bilo po Rimmeljevih rastlinskih kapljicah (notranje bolezni) ozdravljenih, trgovlja v udih, podagre, išljan in sklepni bolezni ter **protina in revmatizma** oprostenih, kar se lahko dokaže. Laskava priznanja. 1 steklenica 6 kron. Laboratorij Karl Rimmel, Landshut na Bavarskem. F. . . 1261

Trgovci!

Sveža jajca kupujem vedno po najvišji ceni.

Ponudbe na:

Anton Prah,
Dunaj IV, Schönbrunn-
nerstrasse 7.

Na željo pošiljam refer.
Dopisuje se lahko slovensko.

Dobro ohranjen lep gosposki voz, dvovprežen se takoj preda. Mühl-gasse 15, Maribor. 1293

Lahek zaslužek za na dom, za fante in dekleta od 14. leta naprej, kdor želi delati za mene predmete, pri katerih se lahko zaslužijo 20 do 40 vin. na uro in to brez posebne učenosti. Kdor želi pojasniti in vzorec od dela, naj pošlje 60 vin. v znak, katere se mu pa vrajajo, ako delo sprejme. Izrezljarska trgovina trg Lemberg, Šmarje pri Jelšah. 1288

Priden, pošten in trezen vinar se išče z dobrimi spridevali, ki ima več delavskih moči, za vinarstvo v Okoški gorici. Lahko si redi tam več goved in svinj; tudi z dr. vami je oskrbljen po dogovoru. Prednost ima taisti, ki je poučen o ameriškanskih nasadih. Naslov pove Franjo Leskovar, posest. v Perovcah, p. Tepanje pri Konjicah. 1219

Dobrodošča gostilna na prodaj, ki je na starem slovesu. Zraven je gospodarsko poslopje, kegljišče, lep vrt za goste, velik zelenjadni vrt. Gostilna je blizu kolodvora v Mariboru. Proda se radi družinskih razmer. Vpraša se Mühl-gasse 15, Maribor. 1291

Gostilna s posestvom na Voseku blizu Maribora, dobrodošča, se takoj proda. Več se izve v Mariboru Mühl-gasse 16. 1292

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in majhno prodajalno z velikim vrtom, primerno za vsako obrt, posebno za kakšnega mesnarja, lesotlača ali za večjo skladišče, se od 1. januarja prav po ceni odda. Vpraša se naj ustmeno ali pismeno lastnika Antona Viher, mizar-skega mojstra v Mariboru. Heugasse 4. 1277

Vli podobna hiša in pol orala njive se pod lahki pogoji kupi. Vpraša se pri Ivanu Mramor v Studencih pri Mariboru, Šolska ulica 9. 1283

Naznanilo. Sprejemem 2 kovaška učenca, ki imata veselje za izdelovanje težkega orodja in sekir, sta za tri leta z vsem primernim prehranjena, tako da so stariši čisto prosti. Fantje morajo biti močni, od 16 do 20 let stari. Naslov F. Pristovnik v Oplotnici pri Poljčanah. 1294

Proda se lepo posestvo ležeče v Gornji Retici št. 63, posestvo obstoja iz njiv, travnikov in gozda. Na posestvu je veliko sadnega drevja, v gozdu pa lep bukov in smrekov narod. Na posestvu se lahko redi 7—8 glav živine. Posestvo je 5 minut od ceste in šole. Več se izve pri lastniku samem. Jakob Vetrnik v Gornji Retici št. 53, p. Laški trg. 1274

Spretna kuharica srednje starosti v gospodinjstvu dobro izveščana želi priti v kako župnišče. Naslov pove Apolonija Zefran, Gledališka ulica 10, Maribor. 1290

Najemninska hiša, enonadstropna z hišo na dvorišču, v prometni Franc-Jožefovi ulici v Mariboru se radi preseljuje posestnika po ceni proda. Vpraša se pod naslov „Novi most“ v uprav. 1280

Kuharica išče službo v kako župnišče. Naslov pove upravnistvo. 1286

Absolvent vinorejske šole išče primerno službo. Naslov pove upravnistvo. 1295

Kot natakarica želi vstopiti dekle katera je že bila v taki službi. Naslov pove upravnistvo. 1296

Cerkovnik za župnijsko cerkev v Javorju pri Črni. Ima prosto stanovanje in dva ter postranski zaslužek v trgovini. Ugodno za kakšnega rokodelca, posebno krojca. Plača v denarju po dogovoru. Nastop službe takoj. Več pove župnijski urad v Javorju p. Črna pri Prevaljah, Koroška. 1800

Učenca 15 let starega za podobarsko in pozlatarsko obrt sprejme pod ugodnimi pogoji Ivan Cesar, podobar in pozlatar v Mozirju. 1299

Močne lesene stopnjice,

180 m široke in 420 m dolge, se takoj prodajo po nizki ceni. Istotako tudi več mčnih oken in nad 12 m dolga lesena ozir. steklena stena, ki bi bila jako pripravna za kako posojilnico. Vse to se lahko pogleda v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zajčje in svinjske kože kupuje po najnižji ceni Th. Braun, Koroška cesta št. 13 Maribor.

Inserati vlečejo!

Pri 2	kratni objavi se da	15%	popusta
pri 3 do 5	» » » »	20%	»
pri 6 do 10	» » » »	30%	»
pri 11 do 20	» » » »	40%	»
pri 21 do 30	» » » »	50%	»
pri celoletni	» » » »	60%	»

Pri večjih in stalnih inseratih so cene po dogovoru.

zato inserirajte v Slov. Gospodariju.

Slovenski Gospodar šteje že malone 10.000 naročnikov. Novi naročniki se vedno oglašajo. Zato se najbolj izplača inserirati v našem listu. Posebno se obnesejo letni inserati. — Za inserate računimo od enostopne peti vrste 15 vin. ali bolj razumljivo povedano, za 1 cm² prostora, ki ga zavzema inserat, se računi 10 vin., če se inserat **enkrat** natisne.

Inserati se navadno plačujejo naprej. Obilno inserentov pričakuje Upravništvo Slov. Gospodarja.

Kdor inserira, ima uspehe!

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, bruši in struže s strojnim obratom. :: Zaved za graviranje črk. :: Izvaja nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobitnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulturni plačilni pogoji. :: Narečila se izvršujejo točno. :: Čistili in stroškovni preračuni brezplačno.

Brzjavke: Kamnoseška družba :: Celje.

Postrežba poštena! Za jesen in zimo. Cene primerne! priporoča

narodni in domači trgovec Franc Lenart v Ptujju

velikansko izbiro novodošlega moškega in ženskega sukna, nadalj vsakovrstnega porhata, hlačevine, odeje, konjske kože itd.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem, Kdor bo z blagom nezadovoljen naj pove — meni.

Priporoča se

Franc Lenart v Ptujju.

Pri vseh vlogah se mora navesti
opravilna številka: E 779/11

19

Dražbeni razglas.

Na zahtevo tvrdke A. Beamt in sinovi na Dunaju, zastopane po dr. Fritz Zanggerju, odvetniku v Celju, se vrši dne 4. januarja 1912 dopoldne ob 9. uri pri spodaj označeni sodnji soba št. 7, dražba posestev, in sicer:

1. vl. št. 4 kat. obč. Vodruž,
2. vl. št. 5 kat. obč. Vodruž,
3. vl. št. 97 kat. obč. Tratna,
4. vl. št. 89 kat. obč. Rifnik,
5. vl. št. 25 kat. obč. Planina,
- 3-1000 vl. št. 166 kat. obč. St. Jurij, obstoječe iz hiš, gospodarskih poslopij, travnikov, njiv, gozdov, pašnikov in vrtov s pritklinami vred, obstoječe iz različnih gospodarskih orodij.

K dražbi pripuščena posestva imajo sledečo cenilno vrednost, in sicer:

- ad 1. 3276 K 81 vin.
- ad 2. 16239 K 40 vin.
- ad 3. 2027 K 98 vin.
- ad 4. 1195 K 01 vin.
- ad 5. 301 K 57 vin.
- ad 6. 6 K 28 vin.

Najmanjša ponudba zpaša, in sicer:

- ad 1. 2184 K 53 vin.
- ad 2. 10867 K 60 vin.
- ad 3. 1351 K 96 vin.
- ad 4. 796 K 68 vin.
- ad 5. 201 K 06 vin.
- ad 6. 4 K 20 vin.

pod temi cenami se ne bo prodajalo.

Dražbeni pogoji in vsa druga pojasnila glede zemljeknjižnih izpisov, izvlečkov katastra, cenilnih zapisnikov, si lahko kupčevalci ogledajo pri spodaj označeni sodnji sobi št. 5, in sicer med uradnimi urami.

1250.

U. kr. okrajna sodnja Celje, odd. III., dne 25. novembra 1911.

Mizarsko in ključavničarsko delo,

skupaj ali vsako posebej se odda pri »Marijanišču« v Verzeju, p. Križevci, Sp. Štajersko. Ponudbe s proračunom so vložiti do 15. januarja 1912 pri g. županu v Verzeju. Podrobnosti glede mer se dobe pri stavbnem mojstru Juliju Jandlu na Glavi pošta Križevci.

1265

Odbor Marijanišča.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči vzorce iz češke tkanilnice

Mar. Jirsový v Novém Hrádku č. 3. Češko

(dobaviteljica dežel. osrednje zveze učit. društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 metrov dolgih odreskov cefira, kanafasa, flanele, platna, medrotiska itd. Zavej 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, tudi polovico zavej za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostane stalni odjemalci. Vzorec blaga zastonj in franko. 1247

Nezaceljene noge

povzročujejo bolečine ter vežejo sicer zdravega človeka na postelj.

Vsakdanja uporaba mazila za rane in lek

»Sigma« odstrani te bolečine.

Zdravniško priporočena.

Σ P. F.

Dobiva se le pri dež. lekarni v Slovenski Bistrici..

1 tuba 1. 20 K. in poština 20 h.

776

Na novo otvorena prodajalna pohištva

Karola Preis

v Mariboru, Stolni trg št. 6.

prodaja po ugodnostnih cenah

- popolno, lakirano hišno opravo 90 K
- popolno, polirano hišno opravo 150 K
- popolno staronemško hišno opravo 190 K

Žimnice, vložnice 8 K, lepe postelje na valjar, postelje s nastavkom 15 K; mize 9 K; trde polirane stole K 2.80; kuhinjska kredenca, predalčne omare 28 K; trde, polirane postelje s nastavki 24 K; spalni divani, otomani 28 K; pristni usnjati stoli 9 K; jedilna miza na poteg 32 K; vse vrste lesnega in tapcirarskega pohištva, kakor za spalne in jedilne sobe v največji izbiri.

Edina zaloga štajerske tovarne za železno in mesingasto pohištvo Val. Bergman.

Žicaste podloge iz najboljšje štajerske čice iz jekla 8 K; železno-okružne postelje 16 K; postelje na jeklen oboj 22 K; pristne postelje iz mesinga s podlogo 65 K; železne umivalne mize 5 K.

Slobodno na ogled. Sloboden kup.

Razpošilja se na deželo. Dovož na vse strani brezplačno, ilustrovani ceniki pohištva franko. 874

Zakaj zopet nazaj v St. Jur k J. Artmanu?

Zato, ker si je Janko Artman nabavil še lepše močnejše in okusnejše novomodno zimsko blago

kakor lansko leto. — Zlasti se opozarja, da bo pri lepem vremenu v mesecu novembru in decembru vsako nedeljo pred trgovino Janko Artmana velika res zanimiva razstava zimskih robcev in ravšlnov. Zato pa le hajd v St. Jur po blago v trgovino Janko Artmana, ker tam je vaga pravična in mera poštena blago pa priznajo najboljšje.

Cepljeno trsje!

Podpisani naznanja, da ima sledeča suho-cepljena trte na prodaj in sicer: 10.000 Laški rilček, 5000 Beli burgundec, 3000 žlahtnine (mešane), 2000 Izabele, 500 šipona in 500 silvanca. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis, dobro zaraščene in popolnoma vkoreninjene zakar se jamči. Cena za 100 komadov 13 K. Oglasiti se je pisмено ali ustmeno pri Francu Slodnjak, trsničarju, pošta: Juršinci pri Ptujju.

1104

Svetin pomoč

za tiste, ki trpijo na slabem prebavljenju vsake vrste, zgagi, kiselici, vtrplosti in želodčnih boleznih in vsem, s tem zvezanimi slabosti, dobro upivajo že 30 let dobro spoznane, prave

Bradyjeve želodč. kapljice

poprej Marijačeljske kapljice imenovane. Svari se pred ponarejanjem in se naj pazi na zraven stoječo varstveno znamko s podpisom C. Brady. — Se dobi v vseh lekarnah. Pošilja lekarnar

C. Brady, Dunaj I.

Fleischmarkt 2. 1156

5 steklenic K 5.30, 3 dvojne steklenice K 5.60 franko.

1297

P. n.

Čast nam je naznaniti, da smo z današnjim dnem otvorili
podružnico v Celju, Graška cesta št. 22
 (v hiši g. Kolenca) ter se tem potom najvljudneje priporočamo
 za izvajanje vseh v bančno stroko spadajočih transakcij.

Naše središče v Ljubljani, kakor tudi naše podružnice v
 Sphjetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici, naša zastopstva
 na Dunaju, v Pragi, Budimpešti, New-Yorku itd. omogočujejo
 nam, da zamoremo dana naročila izvršiti najhitreje, najbolje
 ter z zelo malimi stroški.

Rade volje tudi postrežemo s posebnimi kondicijami in
 upamo, da boste v najkrajšem času našli priložnost, prepričati
 se o naši kulantnosti, v katerem slučaju se bomo potrudili, p. n.
 v vsakem oziru zadovoljiti in posvetiti posebno pozornost cenj.
 naročilom.

Z odličnim spoštovanjem

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju.

Trgovska zadruga sodniškega okraja Laški trg

je na glavnem zborovanju dne 28. maja 1911 eno-
 glasno sklenila, da se vsled splošne druginje in od
 dne do dne naraščajočih stroškov, od sedaj odje-
 malcem ne bodo več delila božična, novoletna in
 velikonočna darila.

1281 Predstojništvo zadruga.

Posojilnica v Slov. Bistrici

obrestuje s 1. prosincem 1912 hranilne vloge od
 5000 K naprej po

5 odstotkov

proti šestmesečni odpovedi, druge hranilne vloge,
 katere se izplačujejo brez odpovedi, pa po $4\frac{1}{2}\%$.
 Posojila na vknjižbo s pupilarno varnostjo se da-
 jejo po $5\frac{1}{2}\%$, na osebni kredit pa po 6% . Rent-
 ni davek plačuje posojilnica sama.

1282

Oznaniilo.

Za pospeševanje kletarstva (ravnanje z grozd-
 jem in sadnim vinom) je deželni odbor sklenil, na
 deželni viničarski šoli v Silberbergu prirediti pod
 vodstvom deželnega ravnatelja za vinarstvo in sad-
 jarstvo

Antona Stieglerja petdnevni tečaj za
 kletarstvo od 8. do vstevšega 13. januarja 1912.

Udeležencem tečaja ni treba za pouk, ki se
 vrši dopoldne in popoldne, ničesar plačevati, pač pa
 si morajo sami oskrbeti stanovanje in hrano.

K temu tečaju se bo pripustilo 25 udeležencev
 izmed štajerskih lastnikov vinogradov in gostilničarjev.

Prijave se morajo vložiti do najkasneje 2. jan.
 1912 pri deželnem odboru.

1273

Gradec, dne 30. novembra 1911.

Na debelo!

Veletrgovina s papirjem.

Na drobno!

Goričar & Leskovšek

Celje : Graška ulica šte. 7.

Zvezna trgovina

(Goričar & Leskovšek)

Celje, Rotovška ulica šte. 2.

Tovarniška zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin.*****
 Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade.

Ne pozabite

Volno, sukno (štofe), cajge, modno
 perilno blago, preproge, odeje, koce,
 platno in vse manufakturno blago
 kupite najbolje in najceneje v domači
 trgovini

M. E. Šepec,

Maribor.

Grajski trg.

1036a

Burgplatz.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

naznanja, da zviša s 1. prosincem 1912 obrestno
 mero pri: hranilnih vlogah brez odpovedi od
 4% na $4\frac{1}{4}\%$, posojilih na vknjižbo od 5% na
 $5\frac{1}{4}\%$ ter od $5\frac{1}{2}\%$ na $5\frac{3}{4}\%$.

1287

Ravnateljstvo.

Najnovejša in najcenejša trgovina z modnim in
 manufakturnim blagom, platnom, suknom in perilom
 ter raznovrstnimi pleteninami in krojaškimi potrebšč.

J. N. Šoštaric :: Maribor

„Pri angelju“.

Glavni trg 19.

Glavni trg 19.

Serravallovo
 železnato kina-vino

Higien. razstava Dunsj 1906: Državna od-
 : : lika in častni diplom k zlati kolajni. : :
 Kreplivo sredstvo za slabotne, male-
 krvne in rekonvalescente. Povzroča
 voljo do jedi, utrjuje živce in popravi
 kri. Izborjen okus. Nad 7000 zdrav-
 niških spričeval.

L. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
 Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2-00 in po
 1 l & K 4-00.

BOŽIČNA PRILOGA.

Priloga k „Slov. Gosp.“ št. 54.

Pozdrav sveti noči.

O sveta noč, ti noč miru in sreče,
Kako po tebi srce hrepeni!
Kako ves svet želi goreče,
Obhajati najlepšo vseh noči!
Mladost nedolžna v cvetu te blagruje,
Starost te siva komaj pričakuje.

Ako pogleda gori v visočine,
Zazre nad Betlehemom svetli žar;
Prizor zasveti v srcu globočine,
Da lepšega ni videti nikdar:
Zbor angeljev nad mestom svetim plava
In v luči jasni se blesti nižava.

Od neba doli zadoni v nižave
V glasovih rajskomilih slavospiev,
In kot zvonov pojočih tje v daljave.
Razlega sladki se njegov odmev:
„O slava Bogu na višavah bodi,
Ljudem pa dobre volje mir povsodi!“

Ti pesem angeljska, pozdrav nebeški,
Vso noč mogočno doni v tihi svet;
Naj čuje te vesoljni rod človeški,
Milobe tvoje rajske v srcu vnet!
Prihod Gospodov zopet nam obnovi,
Vstvarjenje vse bogato blagoslovi!

S teboj, o pesem, duh naj tisti veje,
Ki spremljal je Zveličarja prihod
Ter naj prodre do skrajne zemske meje,
Kjerkoli se neba razpenja svod:
Ljubavi duh, ki brata z bratom spravi,
In vse ljudi odvede k sreči pravi!

Prof. dr. Ant. Medved.

Najdenček.

(Božična povestica. Napisal Al. Leben).

Slovesni glasovi zvonov so naznanjali Gospodov rojstni dan. Vasica je zažarela v sijajnem blesku v nočni tihoti. Božična drevesca so pošiljala svoj prazniški odsev skozi okna ven na cesto. Nebeška radost je zazvenela iz ust vseh. Beganja in tekanja od enega do drugega ni hotelo biti ne konca niti kraja. — Radovanje in pripovedovanje o božičnem Detecu je bilo skrajno živahno: da je prineslo to in ono, da je tu in tam položilo bogate darove ter mlada srčeca neizmerno osrečilo.

Le ena edina hišica v vasi je stala tako popolnoma tihotna, brez bleska in brez radosti. Bila je hišica Cvetka, ki je bil brez otrok. — Mali Slavko, ubogi osiroteli deček, kojemu je bila mati v sirotišnici meseca novembra umrla, je moral, ker se njega tičče se zadeve še niso rešile, hoditi od hiše do hiše, prositi si hrane in prenočišča.

Na sveto noč si je iskal pri Cvetku kruha in strehe. Tudi on je vedel o božičnem Detecu, da razveseljuje pridne in pobožne otroke; njegova rajna mati mu je čestokrat pripovedovala o njem, in četudi po mnenju drugih malo, mu je vendar po mnenju malega Slavka prinesla vsikdar toliko različnih reči, da so imele po njegovem prepričanju edino-le v nebesih svoj izvor.

V največjem pričakovanju je tudi on vstal na božično jutro zelo rano, da bi pogledal, s čim da je obdarilo njega božično Dete. Toda bilo je vse tiho, nobeno božično drevesce ni kinčalo sobe, kake radosti ni bilo čutiti nikjer, vse je bilo ravno tako, kakor ob vsakem drugem dnevu. Njegova kapica, ki jo je bil prejšnji večer položil zraven svojega ležišča, da bi namignil božjemu Detecu, češ, tudi on ima neko majhno željo, bila je — prazna.

Premagan od srčne bolesti, splazil se je skrivoma iz sobe, stopil za hišni ogel ter bridko jokal. Stara dekla, ki je prišla že iz hleva od moljenja, je slišala malega Slavkota glasno ihteti.

„Kaj pa se jokaš, Slavček?“ vprašala je sočutno.

„Ah, božično Dete mi ni ničesar prineslo in bil sem vendar vedno priden in sem tako veliko molil.“

„Otrok moj“, je dejala dekla tolažilno, „Dete pač ni vedelo, kje da si. Vidiš, ako je mati tukaj, tedaj ona preskrbi vse te reči. Toda le pomiri se, morda ti vendar-le še kaj pripese, hočem ga jaz prav lepo prositi.“ S temi besedami je izginila, da bi malemu fantiču v tolažbo kaj poiskala.

„Mati preskrbi te lepe reči“, je ponavljal deček, „tako je moja mati zmirom dejala.“

Luna je preplavila s svojim srebrnim leskom spavajočo zemljo, žarno so blestele zvezdice na nebu in od snežne odeje je odseval ves ta čarobni svet.

Mali Slavko je skakljal proti pokopališču, ki je bilo zelo blizu; njegove oči so žarele v velikem upanju, vsa žalost je izginila iz njegovega otroškega srčeca. Prišedši na grobišče, je pokleknil h gomili svo-

je mamice ter molil na glas: „Ah ljuba, dobra mama, povej vendar božičnemu Detecu, da sem jaz danes pri stricu Cvetko-tu in da je pozabilo na-me. Reci mu, da sem bil vedno priden in sem rad molil, in da hočem tudi zanaprej lepo moliti, naj mi le nekaj prinese. Ali, mamica, tukaj ni tako lepo, brez tebe; najrajši bi bil pri tebi tam gori v nebesih. Ljudje ravnajo tako trdo z menoj in so mi tako tuji. Martinov Pepček me vedno suva in tolče; kadar tam jem, in psa je že nahujskal na mene.“

Tu se je približala malemu Slavku, ki je še vedno klečal ob mamičnem grobu, neka gospa. Bila je graščakinja iz bližine, ki je tudi prišla, iskat na pokopališče božične tolažbe. Na gomilici svojega rajnega sinčka je prižgala lučice na božičnem drevescu, da bi mu, kakor je menila pobožna gospa, tudi na grobu naredila kako božično veselje. V svoji veliki bolesti ni mislila na nič drugega, nego na svojega ljubljenočca, ki jej je bil odvzet za vedno. Še-le sedaj, ko je začela glasno otroško tožbo, je prisijala luč v njeno temno, otožno čustvo. Z nežnim glasom je nagovorila žalostnega majhnega dečka:

„Glej, moj otrok, tudi tobi je tamkaj božično Dete nekaj prineslo“, in je pokazala tja na razsvetljeno božično drevesce. „In še več: mene samo, mater ti je prineslo; ti moraš iti z menoj, jaz ti hočem postati tvoja mati.“

„Odkod pa prihajaš? Ali te je poslalo božično Dete?“ je vprašal mali Slavko ves začuden.

„Da, dragi moj, božično Dete moj otrok, tvoja mati, vsi so me poslali po tebe. Pojdi le hitro, sedaj greva domov, tam te jih pričakuje še več.“

Gospa si je snela svoj topli šal, ogrnila ž njim dečkove rame ter hitela z njim proti graščini.

„Glej, Lavoslav, sina, otroka mi je poslalo nebo, tam zunaj na pokopališču sem ga našla. Oprosim, prosim! Naj ostane pri naju, bodiva mu oče in mati, je sirota.“ Tako prisrčno je prosila graščakinja svojega moža.

„S srčnim veseljem, moja ljuba, hočem malega dečka sprejeti v svojo hišo in po očetovsko skrbeti zanj, če te le vidim spet veselo in srečno.“

„O hvala, tisočerna ti hvala, moj dragi Lavoslav. Precej sem vedela, da mi boš uslišal mojo željo.“

Nežni poljub, kakoršnega od smrtnega dne njiu sinčka ni dobil, je bil kot povračilo za njegovo velikodušno privoljenje.

Brž so malega Slavka čedno umili, mu oblekli lično oblekico, kojih je bilo še mnogo na razpolago, ter ga peljali v veličastno dvorano, kjer deček od samega občudovanja krasote, ki se je odprla pred njegovimi očmi, ni mogel izgovoriti niti besedice. Trepetajoč se je stisnil k blagima dobrotnikoma, katerima bi naj postal spet ona vez, ki zakonce tako tesno veže med seboj.

Božič je tudi semkaj prinesel največji dar, kakoršnega sploh dati more: sladki mir srca.

Kako ju je „zacopral“.

(Vesela, pa poučna zgodba).

I.

Če se dva vzameta, od katerih eden je trd kremen, drugi pa trdo jeklo, je to nevarna reč, ker nastane prav lahko ogenj. Pri zakonskih pa nikdar ni dobro, če za vsako majhno nesporazumljenje svigajo iskre.

Pred nekaj leti se je zgodilo v nekem kraju, da je res prišel kremen z jeklom k poroki. Njemu je bilo ime France, ona je bila Elizabeta. Dokler sta skrivala svojo ljubezen za hrbtno starišev, sta se imela neizrečeno rada; on jo je imel za angela, ona pa njega za svetnika.

Stariši obeh seveda so dobro vedeli, zakaj ne vidijo radi tega razmerja. „Vidvanista za skupaj“, so dejali, a France in Liza nista hotela tega slišati.

Torej France in Liza si nista dala ničesar dopovedati od ljudi, vzela sta se in ob zvokih svatovske godbe prišla v hišico ob potoku. Nekaj časa se ni bilo nobenemu izmed njiju pritoževati; kremen je ležal tiho poleg jekla, vse je lepo šlo. Toda to ni trajalo niti tri tedne, ko se je začelo v hišici že drugačno življenje. Kremen se je preveč približal jeklu, in komaj se je vzdignila roka, že so letele tudi iskre in ogenj na vse strani. On v resnici nikdar ni bil kak posebno nežen, ljubezniv mož; a ona je bila preobčutljiva in hitro razdražljiva. Če je on rekel le kako besedo, ki ji ni bila popolnoma po volji, takoj je bil ogenj v strehi.

In ko je minilo leto po poroki, sta gledala vsaki pri drugem oknu ven in si kazala hrbte; imen pa, ki sta si jih dala to leto, ni najti zapisanih v bukvah, ki se jim pravi „Olikani Slovenec“.

II.

Z brevirjem v roki hodi gospod župnik po sobi doli in gori, kar nekdo strahoma potrka na vrata. „Noter“, zakliče župnik in gleda proti vratom ter čaka, kdo da pride.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus.“

„Bog ti daj zdravje, Liza; že dolgo te nisem videl. Kaj pa je kaj novega?“

„Gospod župnik, neko prošnjo imam do Vas“, pravi Liza nekoliko v zadregi.

„No, le kar povej naravnost; se ti ni treba ničesar bati, saj veš, da rad pomagam vsakomur, komur le morem.“

Liza prime v roko rob predpasnika, potegne ž njim čez oči in pravi jokaje: „Gospod, z možem ne morem nič več dalje živeti.“

„A pojdi, pojdi; zakaj pa ne?“

„No, glejte, on je tako grob, da je zaradi njega vsak dan preprič v hiši; nič mu ni prav, in kadar mu ni kaj všeč, je tako v hiši, kakor bi spustil hudobca z verige.“

Župnik je bil v takih stvareh preveč izkušen, da bi ne bil vedel, da je navadno krivda na obeh straneh. „Boš tudi ti nekoliko kriva zraven, ali ne?“ je menil.

„Jaz? Prav nič, gospod; jaz mu ne delam napotja. Seveda, vsega tudi ne morem mirno požreti, in če me zmerja, no, potem ga zmerjam tudi jaz. Gospod, samo on je kriv; če bi bil on drugačen, drugačna bi bila tudi jaz.“

Gospod župnik je takoj uganil, kje ta mladi parček čevelj žuli, pa se je delal, kakor bi bil popolnoma prepričan o Lizini nedolžnosti, in pravi: Vsekakor, Liza, je težko tako živeti, toda povej mi, kako ti morem pomagati? Saj jaz ne morem drugače narediti.“

„O da, gospod župnik“, odgovori naglo Liza in pri tem se ji veselja zasvetijo oči, ker vidi, da je župnik na njeni strani; „pokličite ga enkrat k sebi in ga dobro ozmerjajte; čim huje, tem bolje.“

„Prava ljubezen ne govori iz te ženske; ž njo seveda ni dobro črešenj zobati, a jo bomo že ozdravili.“ Tako si misli župnik, ne reče pa ničesar.

„Veš kaj, Liza, mislim, da zmerjanje ni vedno najboljšo sredstvo, s katerim bi naredili grobe ljudi zopet prijazne; največkrat gre boljše z lepimi besedami.“

„Gospod župnik, pri njem ni vredna dobra beseda niti počenega groša; pomagalo bo le, če mu enkrat dobro izprašate vest.“

„Misliš? Kaj pa, če bi jaz vedel za kakšno drugo sredstvo?“

„No, če mislite, gospod župnik, mi je tudi prav.“

„Liza, povej mi odkritosrčno: Ali delaš v resnici resno na to, da bi živela v miru skupaj?“

„O gospod, kako vesela bi bila, če bi bil enkrat mir v hiši!“

„Liza, glej, za to imam neko sredstvo, ki bo gotovo pomagalo tudi brez zmerjanja. Ti mi moraš obljubiti, da boš natanko vse storila tako, kakor ti bom rekel, če ne, ti ga sploh ne dam.“

„Gospod župnik, prosim lepo, dajte mi, storim vse.“

Župnik gre v sosednjo sobo in pride čez par minut z nekim listkom v roki nazaj. „Poglej sem“, ji pravi, „tu na listku stoji čarovniške besede.“ Liza se začudi, kajti da je gospod župnik čarovnik ali nekaj takega, bi si ne bila mislila. Toda gospod župnik je resen; „ti sicer ne razumeš, kar je napisano“, ji pravi, „a nič ne de. Glasi se tako-le: Apel adeseb opel otsem edjan, — aduh adeseb ap idor tepoz odulh odeseb! To se nauči popolnoma natanko iz glave, in kadar bo mož zopet grob in te bo zmerjal, izgovori takoj trikrat natihoma ta izrek počasi in razločno. Ali me razumeš?“

„Da, gospod župnik.“

„Toda glavna reč pravzaprav še-le pride: Dokler ne boš trikrat izgovorila tega izreka, ne smeš reči nobene besede, niti ene, ker sicer izgubi na mestu vso čarovno moč. Če boš pa vse tako natanko naredila, kakor sem ti rekel, boš videla, kako čudovito pomaga. Torej, ali zdaj veš, kaj imaš storiti?“

„Da, častiti gospod.“ Komaj je čakala, da bi dobila brž to coprnijo v roke.

„Ali boš pa res vse natanko storila?“

„Da, gospod župnik.“ Z obema rokama je segla po listku, ki ga ji je dal župnik, pozdravila in hitro zletela skozi vrata. Komaj je bila na prostem, se je že začela učiti Apel ad-ad-es-es-eb opel... in potem celo pot do doma.

III.

Svet mir se je vrnil v hišico pri potoku. Prijazna tihota obema kraji, koder se je prei ob vsaki uri podnevi in ponoči razlegal krik in ropot po okoličih. Žene v sosesčini so stikale glave skupaj in ugrabale na vse strani, da bi zvedele, kaj je prineslo zopet mir hišici ob potoku, a niso mogle uganiti. Da, kdo bi si pa mogel misliti kaj tako nezaslišanega, da je župnik ta dva zakonska — zacopral.

In vendar je tako. Pravo čudežno sredstvo ta čarovniški izrek! Če bi se ne bilo res zgodilo, bi človek ne mogel verjeti. Najprvo je zacopral njo in potem njega. — Ko je namreč prišla Liza od župnika domov, je kričal France nad njo: „Kje si bila zdaj? Iščem te že po celi hiši. Zakaj nič ne poveš, kam greš?“

„Ker nočem. Ali misli milostni gospod, da ga bom vsakikrat prosila za dovoljenje?“ Že je hotela na ta način zbadljivo govoriti, ko se spomni coprniskega izreka. Apel adeseb opel otsem... Ko je izgovorila trikrat, bi bila že lahko povedala, kar je mislila, a tedaj se je bila jeza že izkadila; zato ga je prijazno vprašala: „Ali me za kaj rabiš?“

„Pomaga mi zmetati deteljo, potem lahko greš, kamor hočeš.“ Ona ga je začudeno gledala. Res je tako, kakor je župnik rekel. Coprnija ima velikansko moč.

„Že zopet nimaš o pravem času skuhanega“, je zarentačil France, ko je prišel o pravem času s polja domov in je juha še stala v peči.

„In ti si že zopet tukaj, stari grobjan.“ Že ji je ležalo na jeziku, da bi mu tako zasolila nazaj, a v tem trenutku se je spomnila, kaj ji je storiti. Zopet je enkrat, dvakrat, trikrat ponovila Apel adeseb opel... Vse se tukaj nekoliko, bo takoj gotovo; danes mi je nerado gorelo, zato ni tako hitro, kakor bi moralo biti.“

„A tako, no, seveda, potem pa ne moreš nič za to“, je rekel opravičevaje.

To ima pa res coprnisko moč. „Seveda tako študiran gospod že ve nekaj“, si misli Liza.

„Žganci so zopet premalo osoljeni. Človeka mora zgrabiti jeza, ko mu postaviš tako jed na mizo.“ Nato je vrgel France žlico po mizi, da je zazvenelo.

Rdečica je stopila ženi na obraz od jeze. „Le pusti jih, če ti niso prav, in jutri si jih skuhaj sam, ti zbirljiv kljun, ti...“ — je hotela reči. V tem trenutku se pa spomni, da ga mora zacopirati. Brž začne govoriti: „Apel adeseb...“, med tem pa se sama

prepriča, da žganci res niso dobri in pravi popolnoma mirno: „Le pusti jih in pomiri se; jutri bodo zopet boljši. Za danes mi moraš že odpustiti.“

In res! Coprnija je pomagala, nevihta se je zopet poglela. Žganci so se dali vseeno še jesti in zjasnilo se je, predno bi imelo treščiti. Seveda, če zna žena coprati, potem lahko pomiri in premaga vse nemirne duhove, ki bi radi kalili hišni mir.

Liza je morala še večkrat tako coprati, a vsakikrat je bilo bolje. Kmalu je Francetu popolnoma očeprala jezo. In zdaj je bil mir v hiši.

Nekega lepega dne zopet nekdo trka na župnikova vrata, in zopet je Liza, ki vstopi s prijaznim pozdravom; a zdaj ne prihaja potrtega srca, ampak nasprotno, radost ji žari v očeh.

„No, kaj je, Lizika, ali je kaj pomagalo?“ kliče ji župnik smehljaje nasproti.

„In pa kako, gospod župnik, to Vam rečem! Krasno je šlo od rok. Kadar sem zgovorila trikrat te besede, ni bilo nobene žal-besede potem, Nobenkrat več se nisva kregala. Gospod župnik, zelo sem Vam hvaležna.“

„Je že prav tako, Lizika“, pravi gospod, „vesel sem, da se bo tako lepo izteklo.“

„No, kakor rečem: imenitno. To mora biti res nekaj posebnega. Dajte no, gospod župnik, povejtemi, kaj pomenijo te besede. Vi gotovo veste.“

„Že vidim, Liza, radovedna pa nisi posebno“, se je smejal gospod župnik. „Zastran mene že lahko zveš, toda to ti rečem že zdaj: Če misliš biti huda, pa ti ne povem.“

„O, gospod, prav gotovo ne.“ Komaj je čakala, da bi izvedela.

„Vse se sem, da ti bom razložil.“ Komaj ji je župnik to rekel, je že sedela in napeto čakala, kaj bo. Gospod župnik se vsele in začne počasi:

„Ti veš, Liza, da morata biti dva, ako se hočeta kregati in prepirati, enemu samemu ne gre dobro. In če se drugi nič ne oglasi, mora prvi tudi kmalu nehati.“ Naši Lizi se je pri teh besedah že začelo malo jasnit.

„Gre se torej samo za to, če more biti eden izmed teh tih. Ali me razumeš?“ No, če ga je razumela? Čez in čez jo je oblila rdečica in osramočena je gledala v tla.

„Glej, Liza, če je žena tiho, se mož ne more prepirati. In molčati ni nikakor tako velika umetnost. Prej si gotovo mislila, da nikakor ni mogoče ostati tiho, kadar zroji mož. Glej, zato si morala te besede izgovarjati. To te je prisililo, da si za prvi trenotek molčala, med tem pa se je polegel vihar in ko je videl mož, da mu nisi rekla nobene žal besede, je tudi on umolknil. In ker te je videl tako mirno, postal je tudi on mirnejši.“

„Vidiš, to je vsa coprnija. Ta coprnija je — samozatajevanje in oni čarni rek je — moder pregovor, čegar besede so le zaobrnjene. Glasi se tako-le: Lepa beseda lepo mesto najde — huda beseda pa rodi zopet hudo besedo.“

Liza je šla domov. Zdaj je vedela, kaj vse to pomeni. Od sedaj je še-le prav „coprala“ z molitvijo in samozatajevanjem ter je srečno in mirno živela prav do smrti. In ko so jo nesli k pogrebu, je tožil mož grenke solze in se ni dal potolažiti; kruta smrt mu je pobrala ženo, ki jo je ljubil s celim srcem.

„B—.“

Medvedji lov.

(J. B.).

Lovretovec je bil graščinski lovec. Sitna se mu je zdela ta služba, kajti stikati za lovskimi tatovi, katerih je bilo v njegovem okrožju veliko, ni posebno prijetno.

Prav danes je naletel na srnam nastavljene zanjke in nevoljen in čmeren je stopal proti domu. Sumničil je črevljarjevega Ludvika, najprebrisanejšega zloglasne tolpe. Sumnja se mu je zdela opravičena tem bolj, ker je našel tudi sled krvi, ki je držal proti njegovi koči.

Na njegovo ovadbo so preiskali črevljarjevo kočjo in našli že nasoljeno srno. Ludovika so potegnili v zapor in mu naložili povrnitev škode.

Celihih dolgih 14 dni je pogledoval Ludovik skozi zamreženo okence in razmišljal, kako bi se maščeval nad graškim lovcom.

Prišel je iz zapore; sneg je baš pobelil dolino in log. Ludvik je vzel sekuro ter obtesal iz lesa čudna podplata, katera si je potoma navezal na nogi ter capljal v gozd. Hodil je kake četrt ure po gozdu, ko je dospel do skalnate votline. Tam je narezal vejevja in ga nabasal v sešito rujavo vrečo, katero je prinesel seboj. To je zavalil v temno votlino, obrnil svoja čudna podplata na nogi, tako, da so stopinje kazale zopet proti votlini, in krenil je veselo po drugi poti domov.

Komaj je sladko legel za peč, ko zasliši lovski rog.

Graščinski veliki hlapec je šel slučajno ob gozdu in zasledil medvedove stopinje.

Lovretovec je urno sklical nekaj kmetov in hlapcev. Dobro oboroženi so stopali prav po vojaško proti gozdu. Nekaj korakov pred njimi pa je hitel Lovretovec in sledil stopinje. Komaj hodi četrte ure po gozdu, že odskoči dolgi Lovretovec in pove, da so baš sedaj pred votlino, kamor drži še drugi sled stopinj.

Lovretovec je tihoma lezel proti votlini in napenjal oči, drugi pa so se postavili v nekakopolukrog. Kar jim pomigne Lovretovec in vsi se pomaknejo tiho do njega.

„Glejte! prav pred izhodom leži kosmatinec“, kaže jim Lovretovec. „Pomerite vsi vanj in ko rečem: tri — ustrelite, a dobro...!“

Ustrelili so prvič strahoma, drugič... tretjič pa niso več streljali, kajti iz votline ni bilo piti enega medveda.

Osvetlili so rujavi predmet in ga potegnili iz votline. Bila je obsežna vreča, polna dračja in vejevja...!

Vsi so se iz srca smejali Lovretovcu, najbolj pa se je režal črevljarjev Ludvik, ko je o tem govorila vsa vas.

Usoda štirih muckov.

(Napisal Januš Golec).

Vsakemu človeku se več ali manj priljubi kakšna žival, katero rad vidi in tudi rad reči, če je le mogoče. Kmet, bolj praktičnega in resnega duha, visoko ceni domačo živino, kakor govedo in konje; krleči šetinci poleg kuretnine so že zapisani bolj v žensko, nego možko srce. Še bolj, kakor po deželi, nahajamo pa po mestih večkrat že prevročjo ljubezen do živali. Kotičke mestnih src posejajo le bolj našemljene šipselni, mucki, kanarčki itd.

Tudi gospodu Matiju, dolgoletnemu župniku v H... , so prav v posebni meri prirastli k srcu štirje mucki. Kdo bi jim pač to tudi zameril, bili so pač gospod mestni otrok in so to ljubezen že menda poddedovali po materi. Tudi kot župniku na deželi se jim ta ljubezen do muckov ni prav nič ohladila, ampak še celo napredovala je z njihovo starostjo. Črni pik, sivo pisani pagati, raznobarni murič in beli ljubič bili so gospodu Matiju že več let prav udani prijatelji.

Po štiri raznobarvne mucke so gospod Matija že od nekdaj redili, pa raznobarvni so morali biti, iz česar je razvidno, da so ljubili gospod barve v vseh stopnjah, torej tudi njihov umetniški okus ni bil čisto pod ničlo. Vsaki dan redno, kadar so g. Matija odkosili z gosp. kaplanom, potegnili so iz žepa veliko pisano ruto, se na dolgo in široko obrisali, nato položili ruto na mizo, z dolgo roko pa segli v žep po tobačnico. Kakor je že naveda pri šnofarjih, pokljukali so tudi gosp. Matija, predno so tobačnico odprli, po njej s kazalcem in sredincem. Imeli so pa tudi to navado, da kadarkoli so kljukali s prsti po tobačnici, so vedno pokašljevali v višjih in nižjih glasovih, ali iz potrebe, ali iz navade, tega ne vem.

Kakor na komando, so pri gospodovem kašljanju vstopili tudi njihovi mucki. Naprej je prisvetil pik s svojim črnim repom, za njim je primijavkal pagati za tema pa v štricmurič in ljubič. Vsešli so se okrog g. Matija po dva in dva na vsako stran, kajti gospod Matija so bili nekdaj vojak, navajeni na red, in red jim je bil tudi pozneje nad vse ljub, tudi pri muckih. Še-le po končani paradi so dobili gospodovi mucki ostanke mesa in nato, če so bili gospod posebno dobre volje, jim je tudi kateri slobodno splezal po nogah na roke.

Seveda mlajši gospodje kaplani, kar goreči od modernih socialističnih idej, so si večkrat mislili, zakaj ta nepotrebna potrata; meso, ki ga ničvredne mačke pojejo, bi se lahko dalo kakemu revežu. Toda gorje vsakemu kaplanu, ki je skušal za te nazore pridobiti tudi srce gospoda Matije, zameril se jim je s temi modernimi idejami prav do grla; kajti kdor ni bil prijatelj muckov, tega tudi gospod Matija niso prav marali.

Dobili so pa gospod Matija nekoč mladega kaplana, kar iz bogoslovnice so prišli k njim. Vedel je pa dobro ta mladi gospod, podučen po ustnem izročilu, kakšno mesto da zavzemajo pri gospodu Matiju njihovi mucki. Ker je bil pa ta gospod še povrh prav dobro podkovnan v kočljivih mestih dušnega pastirja, mislil si je: Eh, če gospod Matija nimajo drugih napak, nego da šnofajo in radi vidijo mačke, se bode že izhajalo z njimi. In res g. Matija in ta mladi gospod sta kaj dobro skupaj vozila. Posebno je še gospod Tonč, kakor so klicali g. župnik kaplana, g. Matiju radi tega k srcu prirastel, ker njihovih muckov ni zametaval, ampak jim še celo tu pa tam vrge kak ostanek. G. Matija pa tudi niso bili nevhvaležen človek, in v nagrado za ljubezen do živali, je gospodu Tonču marsikatera klobasica smuknila po grlu. Dobro se je godilo g. Tonču pri g. Matiju. Vendar gosp. Tonč ni bil popolnoma takšen, kakoršnega se je kazal na zunaj, posebno njegova ljubezen do muckov je bila le navidezna, ker mu je bila v prid, v resnici je pa sovražil to mačjo zverino prav iz dna srca.

Gospod Matija pa so se od dne do dne bolj starali, začeli so jim na starost tudi zobje izpadati eden za drugim. Le težko so še grizli in vedno jadikovali, kaj bi bilo pač za storiti? Gospod Tonč jim je vedno prigovarjal, naj gredo v mesto in si puste napraviti nove zobe. Ali gospod Matija, akoravno rojeni v mestu, so se v starosti bali mesta, posebno pa še zdravnika. Toda sila kola lomi, tudi našega gospoda Matija je prisilila, da so se odločili, se peljati prihodnji teden v mesto in si kupiti te, tolikanj priporočane zobe. Dolgo je trpelo, predno so se poslovili od doma, prej so pa podali še v slovo g. Tonču roko, opomnili so ga še enkrat, naj nikar ne pozabi na mucke. G. Tonč jim je to tudi sveto obljubil, samo držal ni obljube. Od veselja so se gospodu Tonču zaskrile oči, ko je videl gospoda Matijo izginiti za hribom za celi teden. Mislil si je: Sedaj, mačje mrcine, se bodem jaz nad vami maščeval za-se in svoje prednike. Kruto maščevanje je stuhtal gospod Tonč v svoji prebrisani glavi, ki se mu je pa tudi do dobra posrečilo. Ko je sedel opoldne pri kosilu, oblekel je g. Matija precej prostoreni talar, nataknil njihove vsak-

danje naočnike in sedel za mizo. Po končanem obedu izvleče iz žepa gospodovo veliko ruto, za ruto tobačnico in pokljuka zraven kašlja po tobačnici. Kot bi trenil, so bili vsi štirje mucki pri njem v sobi in zavzeli svoje navadne prostore okrog gospoda Tonča, misleč, da so gospod Matija. Škodoželjno se zasmeji gospod Tonč, ko jih vidi vse štiri ljubeznjivo okrog sebe štrigati z repei; enega za drugim prime in posmuka vse v vrečo, katero dobro od zgoraj zaveže. Nobeden se ni niti najmanj ustavljaj, trdo prepričani, gospod Matija se gotovo ne bodo spozabili na njimi.

Ko jih je imel pred seboj zavezane v vreči, vzame vitko palico in vušk, vušk po mačkih; siromaki so sicer drapali po vreči in se drli, pa nihče jim ni prihitel na pomoč. Zdaj pa zdaj se je še gospod Tonč oddahnil, potolkel po tobačnici, zakašljaj, obrnil vrečo še na drugo stran in z nova začel udrihati s palico po muckih. Sčasoma pa je pričela že tudi njega roka boleti, praskati ga je že začelo po grlu vsled prisiljenega kašljanja in odvežal je vrečo, iz katere so se vsuli mucki. Zbrali so se zadnje moči in brrr, brrr so jo udrli skozi vrata čisto zmešano, nič več v vojaškem redu; ubogi zastavonoša pik jo je zadnji smodil s povešenim repom za drugimi, menda jih je že najbolj dobil. Hudomušni gospod Tonč je bil prav zadovoljen s svojim dosežanim uspehom, vendar je bil še-le na pol poti. Končni uspeh bi se naj še-le pokazal, ko se bodo pravi gospod Matija vrnili.

Čez štiri dni pripeljali so se tudi gospod Matija proti večeru domov. Gospod Tonč jih je šel pozdravljat že k vozu. Gospod Matija so se zadovoljno smejali, stopaje z voza, in podali roko gospodu Tonču, rekoč: „Ha... ha... gotovo ste dobro gospodarili doma.“ Tudi štirje mucki so prišli s postrežnico, pozdravljaj g. Matija. Gospod Matija pa so samega veselja, da zopet vidijo svoje ljubljence, vzeli tobačnico, potrkali po njej, in med navadnim kašljanjem ponudili gospodu Tonču. Komaj pa mačje zverine zaslišijo gospoda Matije kašelj, uberejo jo eden za drugim. Navihani gospod Tonč se je tako smejal, da še snofati ni mogel; gospod Matija pa so žalostno gledali za mucki, ne vede, kaj to pomeni. Ko se je pa pri večerji ta pobeg muckov zopet ponovil, začeli so gospod Matija že nekaj sumiti, ker so pa bili tisti večer dobre volje, pomlajeni vsled novih zob, vprašali so gospoda Tonča: „No, no, le povejte gospod Tonč, kaj ste pa napravili z mojimi mucki, da se me sedaj tako boje?“ Med smehom jim razodene gospod Tonč, kako je s palico preganjal hudobca iz njih. Tisti večer so se gospod Matija še sicer smejali, ker so bili židane volje, vendar gospoda Tonča je doletela že na tem svetu kazen za pretep. Gospod Matija so mu namreč kot plačilo za to šalo odtegnili slastne klobasice, s katerimi se je doslej gostil gospod Tonč vsako popoldne ob starih. Toda tudi maščevanje gospoda Matije nad gospodom Tončem jim ni prineslo zaželjene sprave z mucki; če se pa bode sovražno razmerje med gospodom Matijem in mucki v prihodnosti izboljšalo, bodem že še pravočasno poročal.

Plemenito maščevanje.

(Napisal Vekoslav).

Bilo je lepega jesenskega dne. Mlad mož je stal pred železno ograjo vile „Fortuna“ in se oziral boječe navzgor proti hodniku. Njegova obleka in čevlji so bili zaprašeni. Na hodniku je sedela mlada gospa, ob koje strani se je igral mlad deček, čigar obleka je kazala na premožno družino. Velik pes je ležal na tleh in raztezal svoje ude v solnčni toploti. Mlad mož je malo postal, potem pa v hipnem premisleku odprl železne duri in vstopil na dvorišče.

„Vaša milost“, je začel boječe.

„Nič, nič!“ je rekla gospa razburjeno, „odidite takoj!“

Potnik nadaljuje: „Mislim sem, za božjo voljo, prositi vsaj za košček kruha. Silno sem lačen; dela iščem!“

Gospa je vstala. „Proč od tod!“, je dejala jezno. „Tukaj ne trpiš potepuhov! Idite! Karo je hud. Če stopite še samo za korak bliže, odpnem mu verigo in izgubljeni ste. Proč torej!“

Pes je cvilil in se hotel oprostiti, da bi skočil na nadležnega tučca. Gospa stopi k njemu in položi roko na verigo: „Samo še trenotek“, dejala je razburjeno, „in izpustim ga. S potepuhi naredimo kratko!“ Ubožec ni odgovoril nič. Obrnil se je in zapustil vilo. Srce njegovo pa se je krčilo divje bolesti. In če bi potrebovali kedaj moje pomoči“, je rekel, obrnivši se proti vili, „in bi me prosili, kakor jaz danes Vas!“ Dvignil je desnico kakor k prisegi in se vrgel na tla, da bi si pokril žalostno obličje.

Nikdar bi ne bil beračil, in sklenil je, to nikdar več storiti, akoravno bi moral na cesti gladu umreti. Njega rokodelstvo, dasiravno je pridno delal, mu ni prineslo nikakih prihrankov. Svojo staro oslepelo mater je preskrboval, in sedaj je moral še bratovega otroka, kateremu je umrl oče. Delavnica, v kateri je delal, se je opustila, in od istega časa ni imel dela. Tedaj je izvedel, da v nekem trgu lahko nekaj zasluži; torej se napoti tje peš. A ker je bila pot daljna, so se čevlji kmalu raztrgali in tudi živež je bil pri kraju. Nikjer še ni beračil, kakor tukaj pri premožnih in še tukaj so mu prošnjo odbili. In kako trdosrčni so ti ljudje! Lenuh, potepuh, so ga nazvali! To ga je v srce bolelo.

Gospa je šla v hišo. Bila je sama doma in na služkinjo se ni zanesla, kajti ta je bila boječa. Pred kratkim se je prigodil v bližini roparski umor, o katerem se je govorilo, da so ga učinili popotniki, in tega se je mlada gospa bala. Od tistega časa so se

jeli ljudje ogibati vsakega brezdelneža. In vendar si je gospa predbacivala, da je menda ravnokar odišla mu prosilec delala krivico. Če bi bil v resnici pomoči potreben človek, mislila si je, bi bilo trdo od mene, da sem ga odpodila. Pa spomin na umor in na obljubo, ki jo je dala možu, da ne pusti nobenega k hiši, jo je pomiril.

Kmalu se je umirila, kajti tudi hlapec se je vrnil domov, da bi jo odpeljal proti kolodvoru. Čakat soproga. Kako hitro je šlo to in kako ponižno so jih pozdravljali ljudje! Samo en pogled je spremljal voz jezno. Bil je pogled ubogega, pomoči prosečega tučca. Tudi on je stopal za vozom, toda ne več pomoči proseč in ponižno, ampak jezno in trdno. Glad ga je že čisto izmučil, toda ni se zmenil za to, ampak jezno je ponavljaj pred se svojo prisego. Deček v vozu pa je opazil tučca in dejal: Glej mati, tam gre človek, katerega si ti odpodila od hiše. Otrokovo govorjenje je mater bolelo.

Pot proti kolodvoru je bila med železnično progo in bregom, tako, da je preostajala za postajo le ozka dolina. Tukaj je bila vožnja silno nevarna.

Gospa je vodila konja vedno le po isti poti. Vozila je radi varnosti prav počasi, tako, da jo je mož, katerega je imenovala prej potepuha, prav lahko prehitel. V gozdu se je vsedel na kamen, da bi pustil voz mimo. Tedaj se je začel močen žvižg bližajočega se vlaka.

Radi nenavadno močnega žvižga se je konj splasil, se vspel kvišku in v divjih skokih je šlo sedaj proti železnični progi. Nevarnost je bila, da pride voz pod vlak.

Mož na kamenu je to zapazil. Gospa, kateri so ušli vajeti iz rok, je v smrtnem strahu prišla otroka. Preko kamena je bila sedaj pot proti pogubljenju. Zapazila je sedaj moža, ki ga je odpodila prej preko praga in ga imenovala lenuha.

„In če bi potrebovali kedaj moje pomoči, kakor jaz zdaj!“ tako se je tedaj zarotil. Kako hitro je uslišalo nebo kletev ubožca!

Toda čudo! Zdaj, ko se je približal trenotek, da se maščuje, odbežal je nakrat črni srd maščevanja iz njegovega srca, čut ljubezni do bližnjega ga je prešinil. Hitro skoči k vozu, obdrži konja in zakriči: Izstopite, moje moči pešajo! Gospa je ubogala, skočila z otrokom z voza in se zgrudila na tla...

„Kje je voz s konjem in kje rešitelj, katerega bi s polnimi rokami obdarila!“ Tisti ubožec, katerega je tako kruto odpodila, se je pa na njo tako plemenito maščeval!

Vlak je oddrdral, in na postaji so izstopali potniki, med njimi tudi trgovec N. iz mesta — mrzlično je objel svojo soprogo.

„Si nepoškodovana, draga, in dete tudi. Čudež! Velik čudež!“ dejal je trepetaje.

Mlada gospa ni odgovorila, samo iskala je z očmi po ubogem popotniku, da bi ga prosila odpuščanja. — Tedaj prinese čvetero krepkih mož na nosilnici krvavo truplo. Bilo je grozno razmesarjeno.

„Oh Bog! vzdihne gospa pri pogledu na mrtvega potnika, „kako krivico sem ti storila. Pognala sem te lačnega od hiše, hotela sem spustiti celo psa nad te, samo zategadelj, ker si prosil, a sedaj si zato še življenje žrtvoval za-me.“

Potnik je namreč tik pred progo zgrabil konja, da je gospa izstopila, a konj je vrgel nesrečnega pod vlak. Ta mož se je plemenito maščeval!

Res! Mnogokrat bije pod zazneno srajco plemenitejšje srce, kot pod svilen obleko!

Pripovedka o strahu.

(Priobčil Januš Golec).

Sv. Gore! Kje je pač ta kraj? Menda brezpotrebno vprašanje, saj ga pozna vsak od prvega Prieka do zadnjega rasastega Hrvača; vsak ve, da so sv. Gore velika Marijina božja pot na Spodnjem Štajerskem blizu Sotle. Prijazna in velika romarska cerkev te že od daleč pozdravlja in nehoti šepeta, da na tem prijaznem hribu kraljuje „Kraljica nebes in zemlje“, ki posluša in uslišuje že skozi stoletja ponižne prošnje pobožnih vernikov. Kedaj da se je ta romarska cerkev pozidala, koliko oltarjev ima, kako je poslikana, vsega tega ti ne bodem razkladal, dragi bralec, kajti vse to je že popisal mož, ki ima nekaj več v glavi, nego jaz? Objavil je ta mož na dolgo in široko zgodovino svetišča, opisal vse stavbe na romarskem hribu, priobčil tudi vse pripovedke, ki mu jih je zaupal svetogorski mežnar Cenek; samo na eno je pozabil, ne vem, ali mu je Cenek ni povedal, ali pa že nima prave zgodovinske podlage? Kratko malo, da se ne pozabi ta prigodbica povedati, ti jo hočem jaz ravno tako, kakor sem jo na lastna ušesa čul od Ceneka, že dolgoletnega cerkovnika na sv. Gorah.

Strah je v sredi votel, okoli in okoli ga pa ni nič, tako so mi večkrat pravili moj oče, ki še sedaj prav nič ne verujejo v strahove. Na sv. Gorah pa, in sicer v cerkveni hiši, ki te prva pozdravi, ako po hribu prideš na prvo ravnilo, na kateri ob času shodov stanujejo duhovniki, baje straši, in pravilo mi je o tem strahu že več verodostojnih prič. Jeli je ta strah tudi enak ali pa vsaj podoben onemu, ki ga moj oče še sedaj označujejo, da je namreč v sredini votel, okoli in okoli ga pa nič ni, tega nikakor ne bodem trdil? Ne gre se namreč pri tej pripovedki, ki ti jo hočem povedati, za ta strah v cerkveni hiši, ampak za onega v Boštjanovi kapelici na vrhu gore, tisk romarske cerkve kakih pet minut v hrib od že omenjene, strahov polne cerkvene hiše. Ta kapelica sv. Boštjana je žalibog dandanes zapuščena; eden, in sicer

prvi del, če začnemo z glavnimi vrati, služi kramarjem in kafetarcam v shrambo, v drugem, v katerem je tudi ena postelj, si pa ob času shodov ponoči preteguje Cenek od romarskih bolh opikane noge in ude. Ravno ta drugi prostor je za našo povest velevažen.

Leta... številke sem že pozabil, pač nisem bil nikdar v zgodovini prav dobro podkovan, so se nekaj pokvarile orgle na sv. Gorah. Dobili so mojstra, da bi jih popravil, ne vem že od kod, morda celo iz Dunaja, ker je bil trd Nemec kot svetogorske skale, in imel seboj pomočnika tudi nemške krvi. Po dnevi je ta mojster popravljaj orgle, po noči pa spal s pomočnikom, ki ga je zval za Mihelna, v že omenjeni Boštjanovi kapelici. Cenek, sedaj mežnar na sv. Gorah, bil je tedaj še mlad in neoženjen, pa navihani in poln muh, kakor še sedaj, dasiravno je že v letih. Stanoval je Cenek pri svoji materi v mežnariji, tudi kakih pet minut pod cerkvijo. Ko je prišel ta nemški mojster popravljaj orgle na sv. Gore, pomagal mu je tudi Cenek pri delu, seveda kolikor je pač znal. Pogovarjali so se o raznih rečeh, gotovo po nemški. Tudi Cenek ni hotel pustiti Nemcu zadnje besede, in v svoji nemščini, saj je bil menda vojak, ker je še sedaj zdrav in krepek, razkladal je temu mojstru in pomočniku, da straši na tem znamenitem hribu. Nemec ga je debelo gledal pri tem pripovedovanju, skimoval z ramami; najbrž je imel iste pojme o strahu, kot moj oče, in rekel po temeljitem preudarku: „Jaz se že ne bojim, če bi prišlo tudi dvajset ta hudih prav toplih iz pekla nad mene.“ Tako Tomažev govorjenje, in še povrh iz nemških ust, užalilo je tudi gorskega Ceneka tako, da se je premagoval celi dan in ni nobene več znil, ampak vedno tuhtal, kako bi plačal neverjetnega Nemca. Proti večeru se mu je že posvetilo nekaj v glavi, kajti zasmejal se je kar na lepem, pogladil se zadovoljno po glavi in zamrmral sam s seboj, gotovo slovenski: „Tako bom napravil; nimaš še ne Cenek same ajdovščice v glavi, kakor ti mati večkrat očitajo.“

Stemnilo se je kmalu, kajti o Martinovem je itak kmalu noč. Tudi naši delavci pri orglah so nehali z delom, ko je legel mrak na goro; mojster in pomočnik sta se potegnili v Boštjanovo kapelico, Cenek pa domov k materi. Hudomušni Cenek je kmalu povečerjal, kar so mu mati pripravili, smuknil skozi hišna vrata v kamro in tam zbral dve najbolj težki verigi, skril jih je skrbno pod suknjo in hajdi ž njimi na goro k Boštjanovi kapeli. Prišedši na vrh, pogleda skrbno skozi okno v izbo, kjer sta stanovala mojster in pomočnik. Nista še spala, imela sta luč, in ker je bilo tudi precej hladno, sta si kurila v železni peči. Pomočnik je že ležal v postelji, mojster pa je bosonog in v samih hlačah se grel pri peči in puhaj iz pipe. — Gotovo se bode tudi stari kmalu vrgel v posteljo, ker že pomočnik kima, si je mislil Cenek; potem pa, ko bosta oba dreto vlekla, bodem pa poskusil z dvajsetimi zlodji. Toda čakal... in čakal je Cenek, mrzel veter je bril čez hrib, zeblo ga je že do kosti, stari mojster pa je še vedno pušil, krilil ter kvantal nekaj proti pomočniku, ki je že odpiral trudne čeljusti, da se je že veliki Cenek bal za svojo kožo.

Bilo je že okoli enajste ure ponoči, ravno tedaj, ko se razlezejo strahovi po zemlji, pa stari je še vedno krilil z rokami, pljuval, da je kar ropotalo, in kadil iz pipe. Tako pozno je pa tudi Cenka potrpežljivost minila, tresel se je že kot kužek od mraza, pograbil je jezno svoje verige ter jih vlekel enkrat po časi okrog kapelice, tako, da so glasno rožljale po kamenju. Ko jih privleče zopet do okna, pogleda skozi ipi vidi, kako je stari že odložil pipo, pazno poslušal, pomočnik pa se je že od strahu pokrtil odejo čez glavo. — Vleče v drugi Cenek verigo okrog kapelice, ni še prišel do polovice, kar zavpije mojster z neznanjskim glasom: „Mihl!“ Kakor blisk plane tudi pomočnik iz postelje in oba, kakor sta bila, bosa in napol oblečena, jo vdereta skozi vrata in v divjem diru po ostrom kamenju navzdol proti mežnariji.

Brž ko Cenek zapazi, kakšen strah da je povzročil, vrže urno verige v grmovje in po krajšem potu odkuri kakor hitro mogoče proti domu. Tiho se splazi na škedenj v svoje ležišče in jame prisiljeno smrčati. Kmalu za njim prideta tudi mojster in pomočnik, ter jameta divje biti po mežnarijskih vratih, kričoč: „Mežnarca, za božjo voljo, odprite!“ Bable se res prebudi in spusti strahopetca v sobo. Siromaka, komaj sta se oddahnila in blelih obrazov pripovedovala materi mežnarici o groznem strahu okrog Boštjanove kapelice. Obtočila sta si na begu bose noge tako ob ostrim kamenju, da jima je moral drugi dan Cenek v St. Petru kupiti copate, ker čevljev nista mogla obuti vsled ran.

Ubogí Nemec si je menda odslej zapomnil, kaj je dvajset ta hudih, ko je v copatah zapuščal sv. Gore in sploh slovensko zemljo. Gorski Cenek pa še sedaj rad pripoveduje, kako je izplačal tega nemškega bahača.

Bogatini.

(Božična dogodbica — R. Bende).

Bilo je tisti dan pred Božičem. Počasi, kakor da se loči nerado od ljubkih sel in prijaznih vasic, se je bližalo solnce snežnim vrhovom. Še en sladek in ljub pogled, še en poljub mrzlim, ledenim skalam, in zablestela je snežna odeja. Potem je bilo vse kakor mrtvo, samo zapad je žarel, kakor bi ga kdo napolnil s krvjo. Lahnih korakov je stopal skozi dolino mrak in božanstveni mir ga je spremljal. Preko snežne planjave so zapeli zvonovi svojo večerno pesem, in slišala so jo bedna sela in vasice in sleherni je

razumei pesem večernih zvonov, naznanjajočo zemljano božični mir.

Kraj gozda so zapeli kraguljčki. Proti dolini so drčale lepe sani, v njih je sedela gospa. Pred hišo drvarja Ceneta so se ustavile krasne sani in gospa je vstopila v borno drvarjevo bajtico.

„Dober večer, mamica, kako se Vam kaj godi?“ pozdravi vstopivša.

„Hvala, milostljiva gospa, pa ne zamerite, pri nas je vse tako umazano, ravno kar snazim, da bo kočica za jutrajšnji dan malo dostojnejša. Marica, prinesi gospej čeden stol! No, godi se nam za silo že tako dobro, samo Cene...“ in pri teh besedah jej je potok solza zalil izmučene oči, „ta...“

„Kaj pa se je vendar zgodilo, Vaš Cene je vendar dober mož, v kolikor mi je pravil moj soprog ta-krat, ko je Cene še služil pri nas.“

„Dober mož je pač bil, a ni več, žalibog ni več; odkar so prišli tisti tuji drvarji, ki jim pravijo socialni demokratje, v naše kraje, se je popolnoma izpremenil. Moj Bog, koliko sem že premolila zanj, in Materi božji sem v ta namen vsako soboto darovala eno svečico, pa vse nič ne pomaga. Preje ni pil nobene opojne pijače, sedaj pa nosi vedno steklenico žganjice seboj in dela prav malo. Preje je hodil vsaj za praznike k sv. zakramentom, sedaj se pa iz njih norčuje in niti jutri ne pojde! Kaj naj počnem jaz sama, uboga, slabotna žena, s temi črvički? Preje sva imela še nekaj denarja shranjenega, sedaj pa je napravil dolga in oni žid tam za bregom tirja od naju celo par sto goldinarjev. In vse to pride, kakor pravijo ljudje, od tovarišije s Smrečnikovim Tonetom, ki je delal tri leta v mestu in se tam čisto izpridil. Pravi baže, da je socialni demokrat, in sram me je teh besed, milostljiva gospa, in ljudje celo pravijo, da je Cene tudi že socialni demokrat.“

„Vi ste res dobra žena, prošila bom svojega soproga, morda reši on Vašega moža in s tem celo Vašo družinico.“

„Ne, ne, milostljiva gospa, to ne bo sedaj nič pomagalo. Preje morda že, ali sedaj pa gotovo ne, ker je čisto izpriden. Visoko je čislal Vašega gospoda soproga, ali sedaj zmerja vse Vaše vrste ljudi brez razločka in včera je celo dejal, da me je bilo strah: Ti bogatini, te pijavke, ki žejajo po naši krvi in se rogaajo nad našo bedo, tudi če umiramo od lakote; — jaz sem mu pa dejala nato: Ljubi Cene, kaj meniš, da so vsi bogatini tudi srečni, srečni vedno in povsod? Kdo ve, ali si ravno nocoj ne želi ta in oni, da bi menjal z nami?“ — Tedaj pa je vzrojil in grdo zaklel ter pristavil: Kaj bo meni sreča? Denar je meni sreča, in le take sreče si želim, druge sreče ni. Le povej enemu teh pijavk, naj menjaajo z nami, boš videla, kake obraze ti bodo delali! — Po teh besedah je zaloputnil duri, da se je stresla cela kočica, otroci pa so se spustili v jok; pogledala sem za njim, tam za oglom ga je čakal Smrečnikov Tone in oba sta zavila potem v krčmo. Moj Bog, ta Tone in pa žganje, ta dva rušita srečo naši družini. Cene sam drugače ni kak izprijen pijanec, milostljiva gospa, nikakor ne, verujte mi, on ima dobro srce, ali žganje in ta nesrečni Tone ga bosta ugonobila, nas in njega.“

Uboga drvarjeva žena ni mogla naprej; vsled ihtenja ji je zastala beseda. Imenitna gospa pa, ki je čula grenko tožbo, je bila vidno ganjena, v njeno plemenito srce je šnila lepa misel:

„Ljuba žena, prenašajte to bolečino radovoljno in udano ter molite za svojega moža, vse bo bolje. Jutri pa pošljite njega in otroke v našo hišo, kjer se vrši božično obdarovanje; ravno, zato sem prišla danes k Vam, da povabim Vašo celo družino; tudi Vi bi lahko prišli, pa najbrže ne morete radi malega Jakeca. Naj pride Vaš mož gotovo!“

„O, milostljiva gospa, kako ste vendar dobri, ali jaz se pa bojim, da ne bom mogla moža pripraviti do tega.“

„Poskusite vse, boste videli, da bo šlo.“

„Ne vem dostojne hvale za Vašo plemenitost, milostljiva gospa; storila bom vse, kolikor mi bo pač mogoče.“

Po prisrčnem „z Bogom“, je sedla gospa na svoje sani, ki so brzo zdrčale po dolini. Bila je vsa vesela svojega, skoroda zagotovljenega uspeha.

Drvarjevo ženo pa je stalo mnogo truda, predno je pridobila moža za svoj namen. Drvar Cene je našel vse polno izgovorov, vendar se je končno, dasi zelo nerad, udal, rekoč:

„Že pojdem, pa teh hinavskih pijavk ne pogledam za noben denar; kaj misliš, da mi čez noč pada mrena iz oči, mrena, ki me je prepričavala vedno le o enem, o neki ljubezni, požrtvovalnosti in plemenitosti bogatinov. Kakor eden, takšni so vsi, nobeden ni za laš boljši od drugega. Vendar pojdem!“

Po teh besedah se je podal na pot s svojimi otroci. Pot ni bila dolga, vendar se je Cene med potom še obotavljal, ko je zazrl na bližnjem griču gradič, ki se je s posebnim ponosom dvigal v sinje zimsko nebo. Naposled je krenil po hribčku navzgor. Pred gradom je sprejel došle grajski služabnik ter jih peljal v krasno razsvetljeno dvorano, kjer je žarelo nebroj lučic na bogato obloženem božičnem drevescu. Pod drevesom pa so stale lične jaslice kot dostojen spomin onega večera, ko so naznanili nebeški angeli rojstvo Večne ljubezni, pojoč: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“

V ozadju dvorane so se odprla vrata in vstopila sta gospa in njen soprog; pred seboj sta tiščala voziček, v katerem je sedel odrasel deček, očitno pomilovanja vreden bolnik. Drvar Cene pa je stal pri temnem oknu in zrl v sneženo odedo z mrkim, sovražnim pogledom. Bilo je namreč zbranih vse polno revežev iz vasi, katere sta povabila nocoj grajski

gospod in gospa. Cene se ni hotel brigati za nobenega, vendar si ni mogel kaj, da ne bi pogledal vstopivših le za hip, četudi s kratkim, sovražnim pogledom.

Kmalu je zadonela ona znana božična: „Tiha noč, sveta noč...“ Cene je bil kakor mrtev za čar svetonočne pesmi, dasiravno so jo peli nedolžni otroci. In nato so se razdelila darila med uboge otroke. Cene pa je vse to gledal, in ni mu šlo v glavo, da ljudje, katerih se je spominjal edino-le v psovkah, obdarujejo otroke revežev. Mrko je gledal pred se, v glavo so mu šinile one besede, ki jih je nekdaš čul od Smrečnikovega Toneta. Tedaj se je zamislil, kakor da se je skregala njegova pamet z besedami Smrečnikovega Toneta, ki je v enomer kvasil nekaj o enakosti, o delitvi premoženja in o raznih drugih rečeh, ki reveža docela omamijo. Iz tega premišljevanja ga je vzdramil nepričakovan prizor: Oni bolnik v vozičku mu je postal naenkrat znan; dozdevalo se mu je, da ga je videl zadnjo pomlad, ko je skakal po gozdu, kakor brhka srna. In to naj bi bil tisti mladi gospodič iz grada? Da, on je bil; nekega dne se je namreč prav občutno prehladil, vsled hude bolezni mu je cela desna stran ohromela, kar mu je vzelo vso moč. In temu bolniku se je zaupno približal drvarjev Tinček, krepek dečko, zagorelih, polnih lic.

„Vstrelj enkrat z mojo puško! Vidiš, kako je lepa, tvoja mamica so mi jo dali“, je dejal drvarjev Tinček bolniku. Ta se je hotel mlo nasmehniti ob spominu na nekdanje dni, a mesto sladkega smehljaja se je mlademu bolniku zakročila okrog višnjevih ustnic bolestna poteza. Njegove steklene oči in voščeni obraz, vse to je ganilo celo Ceneta. In videl je, kako slabotni bolnik dviga slabotno, koščeno roko, da bi vsaj prijel Tinčekovo puško, ali roka mu je omahnila nazaj. Kakor bi se hotel otresti dejstev, je Cene v enomer pogledoval skozi okno. Čaroben pogled na širno, biserno ravan, na zvezdnato nebo, katero ožarja lunin čar, in tam ob robu gozda stoji drvarjeva kočica... Ali Cenetova duša je mrtva za ta čar, vse druge misli mu mučijo srce, in vendar pogleduje v enomer skozi okno, da bi pregnal vsako misel. Nehote švigne njegov pogled k bolniku, otroku bogatinov, in po njegovih zdravih otrocih, katerih oči je samo ubog drvar. Oh, sitna misel! Vendar utegne imeti žena prav?... Nekdo ga je nalahno potipal po rami. Bila je ona gospa, ki je včeraj obiskala ubogo drvarjevo družino ter jo povabila na božičnico. Opazovala je njegove kretnje, spoznala njegovo zadrego in takoj je vedela vse, kaj se godi v Cenetovi duši.

„Vesele božične praznike, ljubi Cene, pogledjte radost v očeh Vaših malih!... In moje dete?...“

In Cene je gledal mrko, ker je skalilo žganje njegov pogled, vendar se je zbral in poslušal, kakor v strahu gospo, ki je nadaljevala:

„Ljubi Cene, ubogi delavec ste, drvar, in Vaš kruhi je grenek, poslušajte samo eno vprašanje!“ in pri tem ga je pogledala z globokim pogledom, ki je naznanjal veliko žalost in bol. — „Povejte, ali bi menjali z nami?... Ali hočete našo srečo?...“

Pri teh besedah je orjaška drvarjeva postava zatrepetala kakor šibko otrokovo telesce. V pretrganih besedah je dejal ves solzen:

„Milostljiva gospa... isto je rekla moja žena... odpustite... jaz... jaz...“ in poljubil je roko plemenite gospe med solzami kesanja in nadaljeval ihte: „jaz... se hočem spokoriti, poboljšati... Nočem biti več socialni demokrat...“

Ko je videl soprog plemenite gospe ta prizor, se je vidno razveselil nad njenim uspehom. Ljubeč pogled soproga jej je bil v plačilo.

Otroci so zapeli zopet ono lepo božično pesem: „Tiha noč, sveta noč...“ In z otroci so peli tudi odrasli, pa tudi — Cene, ki ga je ta večer osrečil, Cene, v čegar srce je prišel sveti božični mir. In nato se je poslovil s hvaležno besedo od plemenite gospe. Slovo je bilo prisrčno, a še prisrčnejši je bil sprejem doma: uboga drvarjeva žena je bila popolnoma očarana. Na Sveti dan, zgodaj v jutru, je klečal drvar Cene pred spovednico. Mimo njega so hodili ljudje, srečni in nesrečni, ter se spogledovali...

Mir ljudem na zemlji!... so peli svetonočni zvonovi. Da, sveti mir se je naselil v drvarjevi kočici in z mirom vsa sreča.

Kako delajo nasprotniki kat. cerkve.

S p o v e d n a m o l č e č n o s t. Kakor smo opisali pred kratkim v „Slov. Gospodaru“ nakane Judov zoper katoliško cerkev, res delajo na vse kriplice, da bi nji in duhovnom spodkopali ugled in s tem upliv. Seve skrbno iščejo tudi slučaja, da bi bil katoliški spovednik (ker drugačnih itak ni) prekršil spovedno molčečnost, ki je steber četrtega, za pošteno krščansko življenje prekoristnega zakramenta. Verski sovražniki so vtihotapili celo v krščanski besednjak o cerkvenih zadevah, da je bil leta 1700 v Toulouse na Francoskem k smrti obsojen župnik Chaurard iz Croix Daurade, češ, da je izdal s strahopetnim vedenjem nekega morileca, ubijaleca... — Pa glej! Sedanj župnik v istem kraju, opozorjen na to trditve, celemu svetu zabrusi v obraz, da l. 1700. v Croix Daurade niti cerkve ni bilo, še manj pa župnije, torej tudi ne kakega župnika Chaurard-a. So namreč po neki cerkve, pa tudi mlajše župnije, še-le iz novejših časov; pri nas n. pr. posebno od vladarja Jožefa II. sem, ali celo iz najnovejše dobe, recimo Bočna, Planinski trg, Št. Ožbald, Sv. Peter pri Radgoni itd. Pa nikar ne mislite, da bodo popravili „učenjaki“ to gorostasno krivico, ali naši liberalni listi (ki

„nimajo nič zoper vero“) to razkritje razodeli, oziroma priobčili!

Z o p e r k a t o l i š k o c e r k v e č i f u t i r e s kaj iznajdljivo porabijo vse, kar le morejo. Na nekem dunajskem pokopališču se je na vernih duš dan prehladila vdova, žalujoča ob grobu moža in deteta, ter nekoliko obolela. Kaj mislite, nad koga se je spravil judovski šmok v svojih listih? Čujte in strmite: nad „klerikalizem“, to je nad katoliško cerkev in njene praznike. — Nikoli pa ne odvrtaajo isti listi ljudi od krčem, plesov, balov in veselje, kjer je že na stotisoče ljudi našlo svoj telesni in dušni prerani konec. — Za svoj „kšeft“ pa prav dobro izrabljajo isti ljudje katoliške praznike; najdebelejši so njih ceniki o Božiču, Veliki noči in Binkošti; z njimi nadlegujejo pred vsem katoličane, celo duhovnike, menihe in nune. To je seveda drugače: za njihov žep so naši prazniki tudi kaj vredni!

Le eno češčenomarijo.

Prekucija je razsajala po nesrečni francoski deželi; lepa dežela je bila v kratkem času pustota in gnjusoba razdejanja. Nesramnost in hudobija je kraljevala povsod brez ovire, vsakotere človeške strasti so se pasle po večjih in manjših mestih. Kdor je bil še pravičen in dobrega srca, je ali zbežal, ali pa pod gilotino umrl. Sto in sto najboljših francoskih sinov, zlasti pa veliko duhovnov, je bilo umorjenih zaradi vere in zaradi pravice.

Najhuje so razsajali prekucuh v Parizu, središču vse prekucije in ognjišču vse krivice. Dan na dan, uro za uro, so drdrali po cestah strašni vozovi, ki so prepeljavali na morišče uboge žrtve razdivjane besnosti.

To grozno vožnjo so vselej spremljale divje množice, mestna druhal pariška, moški in ženske, izvržek ljudstva; ti so spremljevali nesrečne obsojence in jih še po poti zaničevali ter zasramovali.

Med njimi se je najbolj divje in najgrše obnašala Georgina Tiro, ženska srednje starosti. Ta je bila vselej na morišču, dajala je ubogim žrtvam najgrša imena, jim s pestjo žugala, obračala proti njim oči ter jih grozovito preklinjala. Nekega dne leta 1794. so peljali mašnika Jakoba Ravtoka na morišče. Razume se, da je bila tudi tukaj Georgina Tiro, ki je mašnika prav posebno čutila. Blato je metala vanj, ga zasramovala in vpila nad njim kakor obsedena, ter je bila bolj podobna nori, kakor pa pametni ženski.

„Ti grdoba!“ vpije zopet Georgina. „Naj bi vendar hitreje vozili, da bi bil že kmalu ob življenje! Vsaka minuta, kolikor dalje živiš, je krivica, je sramota svetu!“

Jakob nič ne odgovori, ampak kleči na vozu in moli prav goreče.

„Molči“, pravi ženska, „ne upa si odpreti ust.“ Mašnik se obrne s plemenitim, bledim obličjem proti Georgini, jo resnobno pogleda in ji reče z milim glasom: „Žena, prosim te, moli eno češčenomarijo za-me, da najdem milost pred božjim obličjem, pred katerim bom kmalu stal.“

„Ho-ho-ho!“ se smeji Georgina. „Jaz eno češčenomarijo za-te? Nori, od strahu se ne zaveda. O strahopetec, strahopetec!“

„Še enkrat te prosim za eno češčenomarijo“, odgovori mašnik mirno besni ženski. Oko mu je bilo pa tako milo svetlo, njegovo obličje tako veličastno, da je Georgino pretresel mrz. Ravno ga je hotela zopet zasramovati, pa ni mogla več govoriti, besno je gledala v mašnika, klečečega, ki je ravno vzdignil obe roki proti nebu. Georgina je čutila v dnu svojega srca, da mašnik moli za-njo, za neverno, grozovito žensko, ki je teptala z nogami vsak človeški čut. In kar že dolgo ni čutila, sramovala se je sama sebe in pred ljudmi. Zato ni nič govorila do morilnega odra, čemur se je čudila spremljajoča druhal.

Pridejo na morišče. Oster nož v gilotini se svetli v solncu, rabeljni si pripravljajo, kar jim je potrebno. Častljivo, mirno stopi mašnik na morilni oder, poklekne ter očitno in prisrčno prosi Boga pomoči v poslednji uri. Potem reče, da odpusti vsem, ki so mu storili krivico in mu jo še delajo ter prosi za-nje božjega usmiljenja. Rabeljna priganjata. Mašnik ostane, se ozre še enkrat po ljudstvu, kakor napol spremenjen, ter išče Georgine Tirove. Poslednjič jo ugleda. Ni bila kakor sicer v prvi vrsti, ampak bolj zadaj se je ustavila. Njeno obličje je bilo čudno.

„Eno češčenomarijo za-me“, prosi Jakob še enkrat, „eno samo češčenomarijo!“ Tako prisrčna, tako ginljiva je bila ta prošnja, da Georgina, ki jo je divjost že na potu k morilnemu odru nekoliko popustila, se ji ne more več ustavljati. Nevidna roka jo žene dalje, dalje k stopnicam pri morilnem odru. Tukaj poklekne, razprostre roki in moli z močnim glasom češčenomarijo, še predno je bilo mogoče druhali, ji to zabraniti.

Veseli smehljaj se vidi na obrazu duhovnikovem, ko je ravno položil svojo glavo na kladlo.

„Prosi za nas grešnike zdaj in na našo smrtno uro amen“, zavpije Georgina, ravno konča svojo molitev, ko nož v gilotini pada na zatilnik mašniku in mu odseka glavo.

Georgina Tirova zakriči kakor nora, ko ugleda sikati mašnikovo kri. Kar poskoči, pomoči ruto v gorko kri in mirno odide.

Odslej ni bilo videti več Georgine Tirove na morišču. Večidel je bila zaprta in je prišla k ljudem le, kadar je potrebovala živeža. Po prekuciji pa je postala prav goreča katoličanka in jo je bilo videti povsod, kjerkoli je delovala krščanska ljubezen. Umrta je kot resnično pobožna, in vse to je storila le ena češčenomarija.

„B.“